1.3 20

ORATIONES.

Digitized by Google

Digitized by Google

1.3.20
Lb2

ORATIO
AD M. ETRURIÆ DUCEM
DIE EJUS NATALI.
MDCCV.

ADvenit Dies, & ſæpè adveniat, quo nuſquam lætior unquam, vel Civibus Exteriſve illuxit, aut poſſit eluceſcere; qui Principem dedit Etruriæ, in ſui Sæculi ornamentum, & futuris Principibus in Exemplum; quo ſimul & præſentis ævi bono, & Poſterorum etiam commodis optimè conſuleretur. Fuerint aliquando Principes, qui totius Orbis otium, & tranquillitatem Bello, & armis concuſſerint, convulſerintque; res Humanas, ſuaſque demum conturbaverint; Victoriis admodùm multis, & acceſſione Provinciarum Regnorumque, faſtos impleverint; & inde apud ſibi obnoxios, & vicinos fortè populos, inclaruerint. Sed illum certè malint Rectorem, ſi ſapiant, & aliquando non errent homines, qui Religionibus deditus, paci morem imponat, Civium querelas, non in faſtum, aut oſtentationem, ſed in Populi emolumentum, facilis, quotidie, libentèr audiat, ſed multò libentiùs

Digitized by Google

alacriuſque multò, ſupplicibus, & oppreſſis opituletur atque ſubveniat, neque ſibi, neque Fortunæ nimiùm licere permittat, Diemque ſe perdidiſſe credat, in quo nihil cuiquam præſtiterit, Tempora ſolummodò Beneficiis computando, qui Rempublicam emendet Legibus, ornet Moribus, proprias Pacis artes colat, ipſe ab iiſdem meritò colendus, qui denique Conſervator Mundi, quam Dominus eſſe velit. Non ſanè hoc eſt Ninos, aut Alexandros ſequi, Magnos ſci. Gentium Domitores, & Conditores Imperiorum, ſed à ſapientibus pro prædonibus publicis, & humani generis hoſtibus peſtibuſque habitos: attamen quod majus, quod ſublimius, quod difficilius, quod rarius, Titos potiùs, Hadrianos, & Antoninos, Pios illos, Pacificos, & Eruditos, verè Humani Generis amores, & Delicias, Orbis terrarum Reſtitutores, Virtutem, in Rerum apice, in Imperio, pro dignitate locatam, Univerſos in commune, & Principatus Decori natos editoſque, quos inter, nunc ab omnibus intelligitur, olim & ipſe, non tantùm à ſuis, ubique adhuc uſurpato receptoque erga Viventes more, ſed conſenſu Sæculorum, cum Majoribus, Coſmo, Patriæ, Laurentio etiam & Italiæ, ac Utroque, Literarum, Patre, Civibus adhuc & privatis, necdum Principibus, necdum Summis Etruriæ Ducibus; & altero Coſmo, &

titu-

titulo & rebus geſtis Magno, inter domeſticæ Virtutis exempla, unà recenſebitur, celebrabitur unà, hujus Diei Princeps. Et quid magis ad utilitates publicas, ad veras, & non fucatas evanidaſque laudes, ad ſempiternam nominis famam gloriamque conferre poterit, quam Principem artibus certare cum Doctis, ſapientia cum Philoſophis, Religione cum ipſis, primis ſæculis, Chriſtianiſmi profeſſoribus, & qui tanti nominis menſuram implebant; Puritate, & innocentia vitæ, cum ipſis illis, qui ſe à Mundi Conſortio, quaſi penitùs abſciderunt? Et quantò cum majori, tum laude, tum fructu? Multò ſanè longiùs manat Exemplum, & ad plures ſpectat, quam illorum, qui ſolùm Deo, ſibique vacare poſſunt, ſpes ſupra, metuſque evecti, extra malorum commercium, exempla, & contactum, quaſi in tuto poſiti, non ut in Urbe, in Foro, in Aula, undique circumſiti, & quaſi obſeſſi vitiorum illecebris, & irritamentis: non eo loci eſt, aut ſaltem non eſſe debet, qui faveat peccantibus, ne dum ut illis impunè ſit; multò minùs quod alibi fit, ut ſemper cum venia, & non raro, quippe inter Obnoxios aut Adulantes, haud ſine præconio etiam delinquant. Alia Principum res eſt, alia Virtus, longè quidem illuſtrior, ardua magis, & uſus certè latioris. Sic Sibi, Civibus, Immortalitati ſtu-

ſtudetur. Quid tandem igitur, Sereniſſime Optimeque Coſme Princeps, Etruſcis tuis, & qui non ſunt tui? amplius, imò unicè ferè dixerim optandum, quam ut hæc bona ſua, rata, & perpetua ſint? quam ut ſi qua fortè, illos inter & Anglos, jacta fuerint diſſidiorum ſemina, velut in flore præcepta, nunquam ad malè maturam perveniant frugem, quo Gentium quies, & Medicei Nominis cultus & honor, illibata maneant, & in æternum durent: Quam etiam ut hujuſmodi Natales cœlo, terraque plaudentibus, plurimi recurrant, à volenti gratoque populo, eodem gaudio & frequentia, eadem publica hilaritate, & lætitia, celebrandi. Quod demum ut obtineat, Vota voce ſuffragiiſque antiquiſſimorum temporum Eccleſiæ, quam ille ſemper præ oculis habet, & cujus mores vita exprimit, quoſque illa præcepit, præſtat; pro Principe Summo Numini nuncupanda, ut ſit VITA ILLI PROLIXA, IMPERIUM SECURUM, DOMUS TUTA, EXERCITUS FORTES, SENATUS FIDELIS, POPULUS PROBUS, ORBIS QUIETUS.

ORA-

Digitized by Google

ORATIO
AD M. ETRURIÆ DUCEM

In reditum ipſius Florentiam poſt Ferias Octobres ex Receſſu Ambrogiano.

MDCCV.

URbs nuper Principis abſentia ferè deſerta, & quaſi in ſolitudinem verſa, iterum hilari admodùm vultu conſpicua exultanſque, redeuntem videt excipitque, ac ſolitam unà frequentiam, & quales ut antea feſtos lætoſque dies: Cùmque ſalvum eundem atque valentem, ab otio, ab innoxiis & honeſtis voluptatibus Ruris, à religioſo Seceſſu, ubi corpori ſimul animæque conſulitur, receperit; gratulatur pænè, tanti apud ſuos eſt Principis ſalus, priſtinæ ſolitudini, & nolit illum minùs abfuiſſe. Tota itaque effunditur ſolviturque in lætitiam plauſuſque, & non fictas Gratulantium voces, quippe quas non metus, ſed Civium amor exprimit, quum ipſi, exteris quoque gentibus conſciis, & mirantibus, meminerint, & non poſſunt non meminiſſe, quanta à Principe bona acceperint, & quantum indies novis cumulentur. Nunc non licet eſſe miſeris, ad

Prin-

Digitized by Google

Principem enim aditus patet; Non licet eſſe non felicibus; quotidie enim aſpectu, congreſſu, colloquio, beneficiis etiam recreantur Principis. Jam foro, negotia; jam ſtudiis honor redeunt: Non litibus æternis vexantur & deficiunt cives, ſed ſeveritati Legum, ſed moris Tribunalium Ipſe ſe interponit, & æquo bonoque temperantur Jura: A Fori ſtrepitu ad leniorem lætioremque ſapientiam neque rarò recurritur, & Profeſſoribus literarum, ac bonarum artium ſtudiis præmia, dignitas, utilitas demum ſua conſtant. Adeſt Princeps, ille enim rara Terrarum Dominis laude, ſcientia & artibus præſidet, ut Imperio: & agnoſcit, & audire geſtit, quemadmodum de ſe Poſteri ſentient, & loquentur, famaque futuri ſæculi vivens adhuc fruitur, & poſteritati ſuæ lætus ſecuruſque intereſt. Neque adulationi locus eſt, malis enim ſolùm Principibus adulantur homines, ut malis ſolum iraſcuntur. Et nonne is meritò quadam Æternitatis prærogativa, & anticipatione gaudeat, qui nobiliſſimam, rem ritè æſtimantibus, utiliſſimamque Annalium, hiſtoriarumque partem facit, Gloria, famaque non Armis, non Provinciarum ſpoliis gemituque, ſed Avorum inſtar, Mediceæ Gentis Heroum, Pace, ſed Artium cultu, ſed Boni ſemper publici ſtudio curaque, quæſitis atque partis? Ut verò hæc redeant Civitati

gau-

gaudia ac munera, & ibi quoque certam quodammodò figant ſedem, ut non tantùm nunc ad invidiam felix, ſed & tuta in Poſterum ſit Florentia, Cùm ſecuritas publica jam diu & robur ſimul & fiduciam aſſumpſerit, quid non ſuis à Coſmo Tertio proviſum eſt? Cujus ſapientiæ & felicitati, à Rectoris enim ſapientia ut plurimùm temporum pendet felicitas, quantum ſua debet Etruria, quod inter motus, & tumultus Italiæ imperturbata & immota ſedeat; quod ipſo Terrarum Orbe, Bello ubique, concuſſo vaſtatoque, ſola interim, pace, & otio lætetur ſuperbiatque. Et tua certè ſecundum Deum Immortalem, Sereniſſime Princeps, in manu ſitum eſt, id etiam valdè vult, id magnoperè expetit Anna, Anglorum Victoris Populi Domina, (quæ modò Conſulem Liburni ad Mercatorum Civiumque ſuorum res procurandas tuendaſque conſtituendo, novum amicitiæ pignus, mutuique commercii fidem dedit.) Ut hìc apud vos præſens, & tranquillus admodùm rerum ſtatus, idem, ac integer maneat, & Coſmiani Sæculi felicitas, uſque ad Poſteros prorogetur.

Libellus Supplex M. Duci Oblatus.

A Principio, omni Ævo, cunctos homines Genteſque, & præſertim Chriſtianos, indulgentiſſime Princeps, mortuorum cura, & quaſi religio quædam inceſſit: Quare ad clementiam, bonitatemque veſtram Angli tui Liburnum incolentes ditanteſque, ſupplices confugiunt, ut ipſis, ac Poſteris eorum concedatur privilegium muro ambiendi, qua demum altitudine Principi placuerit, ut Urbis minimè officiat munimentis, ſepiendique locum, quo ſuorum corpora terra conduntur, ne oſſa carique cineres injuriis hominum pateant, neve feris immundis præda fiant: neque Anglis benèmeritis de Gente Etruſca denegetur, quod pietas tua, Coſme Princeps, olim Batavis præſtiterit, & quo nunc illi jure fruuntur.

Li-

Digitized by Google

Libellus Supplex ad Ducem, & Senatum Genuenſem, De Vindicanda Famuli Cæde.

MDCCVII.

ÆQuum duxi, indigna famuli cæde motus, publica etiam allocutione, Sereniſſimum Principem ac Senatum adire, ut & mei doloris adeo juſti, & veſtræ etiam vindictæ, tum foris tum domi, teſtimonium conſtaret. Neque ſanè libens ſentire velim, aliam ob rationem finemque, hujuſmodi homicidii reum, priùs ex Templo, quò ſceleris tam immanis conſcius, pœnamque metuens extremam, confugerat, doloque ſe ex manibus Inquiſitorum receperat, demum extractum, publicoque carceri incluſum, quam ut palàm omnibus fieret, nemini, ſecundum jus divinum, ac moratiorum denique gentium inſtituta & leges, atque ab initio quaſi rerum, ubique exempla, homicidæ (proditori), aſylum patere: ultimoque demum, pro criminis atrocitate, ac capitali ſupplicio meritò afficiendum. Id enim & Juri ſacro, & Primævo convenit, ita in perpetuum Deus ipſe in humani Generis tutelam, reparato modò Mundo obtinere juſſit: *Quicunque effuderit humanum ſanguinem, fundetur ſanguis illius,*

ad Imaginem quippe Dei factus eſt homo: quaſi ſi quis volens homicidium fecerit, & unà læſæ quoque Majeſtatis Divinæ reus fuerit: Id etiam, ipſius rei naturæ, ex pari, æque ac Gentium quoque Juri maximè convenit, facinore in familiam, Publicam ſuſtinentis Perſonam, maximæque Reginæ ad Sociam, atque amicam Rempublicam Ablegati, commiſſo. Interim gemit quaſi Terra, fuſi innocentis ſanguinis adhuc rea: atque (proditor) homicida, pluribus & antea cædibus infamis vivit etiamnum, ac fortè in aliorum Civium, Exterorumque metum cædeſque, atque præ cæteris Anglorum, quibus & ante hoc Scelus ab ipſo patratum, talia inſolens ac ſæpiùs minabatur, atque nimiùm Fides dictis conſtitit. Neque ulli certè ignotum, vel ex veteri, vel ex recenti hiſtoria, quanti Populis conſtiterint, iſtiuſmodi cædes, ſive injuriæ, ad Legatos ſpectantes, aut perpetratæ, aut non pro merito vindicatæ. Sic & ipſi etiam Sereniſſimæ Reipublicæ, edito tam ſalubri, ſeque digno, exemplo, & in poſterum ſuis quoque, ac cunctorum ſaluti profuturo, Sic Dignitati, ſic Securitati Legationum, rei apud omnes ſacræ, & qua Gentium etiam magna illa communitas continetur ſervaturque, optimè, ſi non & unicè, conſuletur.

1-3.20

CARMINA
MISCELLANEA, ET ADOPTIVA.

.... O LABORUM
DULCE LENIMEN!

Hor.

Digitized by Google

ERUDITISSIMO, PRÆSTANTISSIMOQUE VIRO

HENRICO

DE NOVA VILLA

PRO

ANNA ANGLIÆ REGINA

AD SERENISSIMUM ETRURIÆ DUCEM
ABLEGATO.

HENRICUS DE NOVA VILLA
Muſarum Decimus, Charitum Quartus, Ingeniorum Primus;
QUEM
Diviſa ab Orbe BRITANNIA
Excolendum, Commendandum, Suſpiciendum
Orbi tradidit Univerſo:
CUI,
Vati ornatiſſimo, Juriſprudentiæ lectiſſimo Candidato;
Phœbus ſapienter ſcribendi, Themis rectè judicandi
Lumen afflarunt, & Numen:
Apud QUEM,
Et Patria, & Latialis lingua
De primatù, jure tam æquo certant,
Ut cum eo utraque nata videatur.
Antiquæ Parentum ſtirpi
Mirificum virtutis addens auctarium;

Ad

Digitized by Google

Ad res magnas capeſſendas
Vocatus à Genio, à Virtute invitatus;
ANNA Regina Imperante,
Etruria Exultante,
Ipſa etiam invidia plaudente
Ad SERENISSIMAM MAGNI ÆTRURIÆ
DUCIS CELSITUDINEM
Legati vices perfuncturus, FLORENTIAM veniens;
Urbem ipſam,
Niſi inveniſſet, effeciſſet literariam:
In ea nempe Muſarum palæſtra
Scribens, Gratiis litat, & Muſis;
Loquens, lepòri ancillatur, & elegantiæ;
Nec à tanto Regnorum ſtrepitu,
A tanto Provinciarum tumultu avocatus à ſtudiis;
Palladem in armis natam, in armis excolit;
Et fabulas ipſas ſuperans NOVA VILLA
Facundia ita animos alligat, eloquio trahit,
*Ut & *BRITTANNIA ſuum Herculem habere diceres:*
Talem ſe demum exhibet,
Ut in eo ſæpe quid invideas, rarò quid non ſtupeas
Nanciſcaris.

* *l. BRITANNIAM*

VIN-

VINCENTII A FILICAIA
SENATORIS FLORENTINI,
AD HENRICUM
DE NOVA VILLA.
ODE.

QUalem HENRICE, tui nuper imaginem
Vidi, & quale adytum Magnæ Animæ palam
Introſpexi, avidus cum legerem novo
Raſam pumice paginam!
Velo tecta quidem divite, ditior
Icon ſeſe oculis obtulit, & virens
Ætas, cruda & adhuc mens, & acerbior,
Fructu præcoce jam gravis.
Vidi illam in gremio Nobilis Otii
Tunc fœtam ſtudiis, & dominam ſui,
Addictamque Sibi, ſpeſque hominum, & metus
Ridentem, armaque, plurimo
Diſtricta (heu facinus!) non ſine ſanguine,
Seu Bætim premeret Sequana: Claſſe ſeu
Ferveret Batava Pontus, & Anglica;
Iſtri ſeu tuba clangeret.
Arni Urbis dominæ Regius at modò
Hoſpes, mentem aliam, prout decet, induis,

Deſertorque tui, ac transfuga, in unius
Reginæ obſequium migras
Magno inſtans Operi. Cura te identidem
Sommeri alta tui, teque amor impotens
Abſentis cruciat! Par adeo inclytum
Heu quot diſſociant freta!
Verùm non ego ſum tanti, ut ames me. Amas,
Et laudas, (probitas quæque tua eſt) parem
Priſcis me haud dubitas dicere Vatibus,
Et præferre Recentibus.
Quidnam ipſe? inficier? non equidem audeo.
Credam? nec valeo, nec volo credere.
Per vim credo tamen, cogor & in meam
Conſentire ſcientiam.
Famam ſanè aliam quid mihi comparem?
Dictum fama tuum eſt; utque latex Mare
Ingreſſus Mare fit; ſic mea Laudibus
Miſcetur Lyra dum tuis,
Infuſa imbuitur laude. Vide obſecro,
Quantum Vero adimam, credere dum tibi
Conor; ſed tribuas æqua mehercule
Hoſtimenta mihi eſt opus.
Præbe aures igitur tu quoque credulas.
Vera, HENRICE, loquor. Nunquam aliàs tua
De Nobis merita eſt Anglia tam benè;
Rerum quippe tibi omnium
Dos ampla, & locuples contigit. Arduas

Per

Digitized by Google

Per legum ſalebras tu pede libero
Curſas : tu Aonidum lacte ſatur bibis
Quicquid ſuada leporum habet ;
Perque omnem Sophiam, perque Mathemata
Jam te circumagis ; promptaque, & obſequens
Penè ancilla, bona Depoſitum fide
Mens Reddit, volupe ut tibi eſt.
Cui verò in latebras Temporum apertior
Callis ? cui variæ Gentium, & Urbium
Leges, Mos, Regimen, cui magè pervia
Sunt arcana diutinis
Interciſæ odiis, viſcera & in ſua
Debacchantis, adhuc nec miſeræ ſatis
Europæ ? ipſe tibi Notior haud quidem es,
Quam cuncta iſta. Negas ? Deum
Jam nunc, teque tui tam benè conſcium
Contra te ſtatuo. Dixi ego paucula,
Ut credas. Reliquum non ita me Dii ament,
Enervi aggrediar Lyra.

Epigramma ejuſdem.

Me laudas, ego te ; peccavimus ambo ; ſed impar
Culpa eſt, plus juſto laudor, & ipſe minùs.

SENATORIS FILICAIÆ

ODE.

FLoris cadaver vivere non rudis
Quod dextra nuper juſſit, ego tibi
Henrice mitto. Rex Odorum
Iſte frutex, fruticumque Princeps,
Goæ huc ab hortis, transfuga nobilis,
Longinqua venit per freta, regium
Inſigne donum, charius quo
COSMUS habet nihil: Aſpice, oro,
Caulem atque frondes, illum humilem haud quidem,
Has paulum acutas, & breviuſculas,
Plenaſque ſubnigri viroris,
Quali Oriens amicitur herba.
De flore verò quam benè Regius
Meretur hortus! non alibi ſolum
Felicius, brumamque contra
Non alibi magè fida ſedes.
Flos quippe centum, denaque ſexies
Frontem peranguſtam infolia explicat,
Suique dives, involutum,
Ac duplicem, triplicemque nodum,
Cum lactearum tegmine pellium
Tam densè ac arctè complicat, ut mihi

Con-

Conſtare jam non poſſit, intùs
Qua ſerie foliorum abundet.
Denariorum hinc pondere quattuor
Gaudet, bis ultra grana fere novem;
Tam provida eſt Natura, & ingens
In re adeo tenui, ac puſilla.
Plantæ quid arens heu ſceletus, cutem ut
Atque oſſa & artus & faciem refert
Demortuam, ſic vivum odorem
Non retinet? Miſeram, Artis ò vim,
Cui poſſe tantum non datur! at mei
Vapor ſi odorus nunc ope Carminis,
Tuas parumper intret aures,
Grande operæ pretium faceſſam;
Quod ſi ipſe cantum prompſeris, ambigam,
Veruſne narem palpet odor magis,
An fictus aurem; altumque & ingens
Mente bibam ſitiente melos.
Nomen volebam Plantæ ego dicere;
Verùm repugnat ſyllaba, & inſolens
*Vox, nec Latina. * MOGARINUM.*
Pro arbitrio tamen ipſe dicam.

* Jaſminū Indicum.

Ejuſ-

Digitized by Google

Ejuſdem altera de Cadavere Mogarini.

Horas vixi ego pauculas, manuſque
Labile ut mihi prorogaret Ævum,
Barbarè ingenioſa me recidit;
Humoremque Animamque prorſus omnem
Emunxit; ſine Odoris inde cenſu,
Frondiſque, & nivei coloris expers,
Mei umbra & ſceletus, meam ipſe mortem
Per terras, pelagumque per profundum
Jam circumfero Nobilis Viator.
Littus en tenet anchora, obviumque
Jam prendo Thameſin, diemque ut albo
Praſignem redivivus hanc lapillo,
Actutum fore pollicentur, ille
Omnium Pater Eruditionum
Diſertiſſimus, Arbiterque Pindi
HENRICUS: neque non diſertus æquè,
Et nulli Veterum, & Recentiorum,
Quot ſunt, quotque fuere, poſthabendus
Sommerus, duo fulcra Literarum.
Hi me Carmine, quo nihil profectò
Defæcatius eſt potentiuſque,
Vitæ reſtituunt priori, & auram
Inſufflare Poeticam laborant.
Quid præſtigia non Poeſis audent?

Jam

Jam tetra hæc macies abiit, meæque
Læta in caule regerminat Juventus,
Et frondes redeunt, colorque, odorque;
Glebæ & fiet ut Anglicæ mariter:
Et mea immodica, & ſuperba, & audax
Ni ſpes eſt nimiùm) Britannici Orbis
Auguſtum Dominæ Caput Coronem.
Ob mortem egregiam! interiſse prorſus
Me dici poterat, niſi interiſſem.

Ad Senatorem Filicaiam in Mogarinum ſuum.

HENDECASYLLABI.

FElix India Sole læta primo,
Florum Principe læta Mogarino;
Præſtant Lilia cui ſuum Nitorem,
Suaves nec Roſa denegans odores;
Quo viſo fieri velis vel ipſe,
Totus tunc Oculus, ſimulque Naſus.
COSMI delicias tenet ſuperbum
Caſtellum, domini Decuſque Amorque,
Florum grataque Vitiumque ſedes;
Nativi viret immemor ſolique,
Uni nunc cupiens placere COSMO.
Ævum ſed breve, Pulchra ſortiuntur,
Hìc & Floribus, haud odor manebit,

Va-

Digitized by Google

Vaneſcet color omnis, ac avari
Orci ſunt Spolium, Inferique Regis:
Sed tu Planta beata, Mortis expers,
Et jam nacta novam, alteramque Vitam,
Proles Carminis, Interire neſcis!
Non nunc India, non Etruſca tellus,
Sed Mundus, Patria eſt, viges ubique,
Nec Candor perit, halitus vel oris,
Viſus gaudia, Nariumque ſemper.
Vitam, Phœbe Pater, brevem dediſti,
Quam Vates dederit, Perennat uſque.

SENATORIS FILICAIÆ.

EPIGRAMMA.

DE MOGARINO.

PRimam Vitæ auram levitèr Mogarinus ut hauſit,
Seque repentè rapi vidit ad interitum,
Sæva inquit Mater Natura! Utinam aut mihi non tam
Forma decens, Ætas aut magè longa foret!
Durè agis! Anne reus, quia ſum pulcherrimus? heu quam
Durè agis! at cauſam non ego inultus agam.
HENRICI ad Muſas appello. Sic mea vincam
Fata ego, parſque mei magna ſuperſtes erit.

IN

Digitized by Google

IN MORTEM
STEPHANI VVALLER
ANGLI
SUMMI ADVOCATI, ET AMICI.

ELEGIA. 1707.

DEvitans Urbis ſtrepitum, pompamque Palati,
Cunctaque quæ Votis ſint minùs apta meis;
(Quin nos Fata premunt, ſuperi nimiùmque potentes,
Contigit & paucis, quà juvat, ire via.)
Sylvarum ſecreta, Arnique fluenta petebam,
Quo nullus Muſis gratior Orbe locus.
Hic patre plena Deo Tuſci penetralia Phœbi,
Et tantùm in numeros lingua ſoluta cadit:
Inferus hac Dantis Mundus ſuccrevit in Umbra,
Cùm nondum Vati Flora noverca fuit;
Et Celebrata priùs, Defletaque Laura poetæ,
Victuruſque Dolor, nec moriturus Amor.
*Fallor an hoc primò non * Thyrſis rure canebat,*
Et Sachariſſa illi cura ſecunda fuit;
*Hinc quoque * Miltoni deductum Nobile Carmen,*
Atque Paradiſi Forma Reſumpta ſui.
Hic Muſæ ſpatiantur adhuc, hìc Vivere gaudent,
Quas Filicaia ſuis detinet uſque modis;

* Celebris poeta apud Anglos, ſub eo nomine, E.V Valler, Defuncti Pater.

* J. Miltonus, auctor Carminis Epici, apud Anglos, cui Titulus, Paradiſus amiſſus. Uterque olim Florẽtiæ erant.

Seu lætus COSMI *memorat Paciſque Triumphos,*
Corſinumve Lyra ſeu vetat ille Mori:
Aulæ Corſinum triſtem Patriæque decorem,
Quem jactat Pallas, jactat Apollo ſuum:
Eccho adſtat mærens, repetens ac verba dolentis,
Et repetent dulces ſecla futura ſonos.
Hic quoque fortè mihi venienti ſacra recludent,
Non illæ immites, hoſpitibuſque feræ:
Heu Decus ille meum, Luctuſque Valerius, ingens!
Si quiſquam, meruit conciliare Deas;
Veſter erat Juvenis, Veſter maturior Ævo,
Parca nec obſtiterit, Veſter & ille Senex:
Cùmque Patrem Ingenio, cur non referebat & Annis,
Seculi & alterius Gloria longa foret?
Par cecinit, * *doctæ ludens in margine Ripæ,*
Tardior, auſcultans, Iſidis unda fluit.

* Epithalamium oxonii ab ipſo ſcriptum in nuptias Gulielmi & Mariæ Principum.

Materiemque æquabat Opus, ſint Fœdera quamvis,
Fortis Arauſiades, pulchra Maria, tua:
Fata Deûm reſerata patent, venturaque Bella.
Atque iterum Gallus tela Batava tremit:
Horreſq; Anglorum & Virginea Sydera naſcet. ...
. Sepoſuitque qualeſq; Inſula noſtra Virûm. ...
Et placet, atque decet, primos dare Verſibus annos,
Pieriis ætas convenit iſta modis;
Virginei Muſis habitus, imberbis Apollo,
Et niveæ nunquam, deciduæque Comæ:
Nec tamen hæc unquam patiuntur ſacra Senectam,
Te-

Teſtis & antè Parens, & Filicaia meus.
Majus at urget Opus, Dominam devectus in Urbem,
Imperiumque Fori, Lingua diſerta dedit:
Pro libitu, ſolers, animorum flectit habenas,
Quàque velit, Judex ducitur ipſe, via:
Sed non à vero divertit tramite mentes,
Certa ſalus miſeris, terror at uſque malis:
Nunc commiſſa Dolent, metuunt laudantque loquentem,
Et cupiunt, pridem non licuiſſe ſibi.
Copia Romana, & Vis Attica, cernitur unà,
Quam felix dotes junxerat ille duas?
Plena olim, populum capiunt ſubſellia rarum,
Nec reddit ſolitos mæſta Corona Sonos:
Digna loqui, quin ora ſilent, mutumque Tribunal,
Quam meliùs noſtras geſſerat ille vices?
In Patriam ipſe redux, quem tunc mea Fata docebo,
Hoſpiti ut uſque favens, Itala terra fuit?
Quantis Aula Viris Cœlo ſe tollit Etruſca,
Quamque canit Vates plurimus acta Virum:
Non palmam certans Academia cedat Athenis,
Pondera quà Rerum, quà quoque Verba nitent;
Haud penes arbitrium Vulgi, ſtat norma loquendi,
Par ſibi, ſed purus, perpetuuſque tenor!
Quam Genio exuperans Magalottius omnia præſtat,
Sommerumque ſuum Mundus & alter habet?
Hos ſaltem bona ſors longum mihi ſervet in ævum,
Sitque ſatis Stephanum me doluiſſe ſemel!

Cujus Amor Vivi ſemper creſcebat in horas,
Creſcit ut inque horas jam Dolor uſque mihi:
Ah fugis amplexus, noſtræ & commercia linguæ,
Nec referet ſenſus culta tabella tuos!
Nunc & Etruſca mihi ſpectatur ut extera tellus,
Nec tam Legatus, quam tuus Exul ero.
Te patrius Tameſis, non ſolùm flebit ademptum,
Gentis &, Oceano triſtia damna feret;
Sed Mare Tyrrhenum, ſed noſtro latior Orbis,
Nec pompas curans, Tibridis unda fluet:
Cùm Latias tantùm voces, callebat & Artes,
Nil mirum, Civem ſi putet eſſe ſuum.

INSCRIPTUM STATUÆ
LEOPOLDI CARDINALIS,
IN CAMERA PICTORUM, FLORENTIÆ.

Leopoldo ab Etruria Cardinali.
Numiſmatum. Tabularum. Signorum. Gemmarum.
Omnium denique Deliciarum.
Eruditæ Antiquitatis.
Vindici. Arbitroque.
Inter hæc Ipſius Monumenta.
Verè Regia.
Vivos ac ſpirantes quaſi Vultus.
Pictorum Toto Orbe Celebriorum.
Propria Manu Æternitati conſecratos.

Pa-

Digitized by Google

Patruo de ſe; de Civibus.
Deque Poſteris. Optime Merito.
COSMUS III. M. Etruriæ Dux. Memor. Gratuſque.
Suum quoque. Uti par erat. Locum dedit.

Hic Leopoldus adhuc, Statua non dignior alter,
Nec ſtetit ulla priùs nobiliore Loco.

In Filicaiam Senatorem Vatemque.

Æmulus hìc Veterum, & Victor, Filicaia quieſcit;
Carmine nec minor his, & pietate prior.

AD ACADEMIAM,
ante Encænia Filicaiana.

NOndum certa Dies, & vix dilucula cernas,
Umbram ac lucem inter qui modò carpis iter;
Terra levis, ſerves pauliſper jura Sepulchri,
Nos tenues, tantùm florea ſerta, damus:
Ferte Roſas, Hyemis quæ munera ſemper Etruſcæ,
Et Doleas Dominum nunc Mogarine, tuum:
Pallor in ore ſedet, jam ceſſit gloria frontis,
Vix onus atque ferunt languida membra ſuum:
Ver blandum properes, ingens, Academia, Bellum
Deſtinat, & turmas explicat illa ſuas:
Inque hoſtem furiis conſurgit Etruria juſtis,

Ar-

Armata raptas res repetitque manu:
Signa canunt, trepidans acieque Oblivio cedit,
Ipſaque Mors, fida jam comite orba, fugit:
Lætior, ac ſolito major Filicaia recurrit,
Atque nitet purus, ſed ſine nocte dies.

IN SIMULACRUM
BENEDICTI AVERANII.

Viventis mores Benedicti præſtat Imago,
Marmore ſic Vivit, ſic ſimul ille Tacet;
Pro quo, ſed præſens ætas, & ſera loquetur;
Cùm ſpiret chartis ipſa Süada ſuis.

ODE
IN MEMORIAM SENATORIS
VINCENTII DE FILICAIA.

Credidit ſemper pia turba Vatum,
Alterum manes agitare ſeclum;
Quæque ſpirantes Decuere pridem,
Grata redire:
Sic modò Terras Filicaia linquens,
Priſtinam Cœlos Patriam Reverſus;
Cœlitum laudes renovat, ſuaſque,
Carmina fundens:

Ceſ-

Ceſſimus quondam numeris ſodales,
Menſque per Stellas ſpatiata; jamque
Ætheris Cives rapit, & Beatis
Gaudia creſcunt.

Concinunt voci, ſua plectra Tuſcæ,
Auris & Cœlum una ſit, æmulantes
Suavè concertant Lyra dum Sionis,
Ac olor Arni.

Sola ſed lis quam benè, dulcis illa!
Maximum Mundi celebrent parentem;
Hic Quies, & perpetuis Triumphis
Plaudit Olympus.

Diſtat oh quantum ſtatus ille noſtro?
Quos fugit Pax, & Pudor, atque Rectum,
Jura quod pejus, Reditumque nobis,
Spreta recuſant.

Nec quidem Coſmus poterit vel Ipſe,
Moribus formare ſuis ſceleſtos;
Vixque fulcire, Imperii labantis,
Anna ruinas.

Bella ſed Pacem [illegible] fugatam ....
Paſtor ille [illegible]
Illa [illegible] Voluntas [illegible] .....
Proteget Orbem.

Cernit [illegible] ..
Spectatiſſima [illegible]
[illegible] Rerum
Inde Britannos

Arnus, en Aras, Tameſiſque ponunt;
Victima verſuque, coleris, ore,
Seu Quiritum, poſcimur, aut Etruſco,
Noſter Horati!

CARMEN LAPIDARIUM,

SIVE INSCRIPTIO IN SANAM ASTRO-METEOROLOGIAM

JOHANNIS GOAD,

Cum ab ipſo Liber, Die ejus Natali, M. Duci mitteretur.

Bibliothecæ Mediceæ.
Veteris æmulæ Palatinæ.
Quæ COSMI III. Magni Ducis Etruriæ.
Sui Sæculi Auguſti.
Curæ & Deliciæ.
Hanc Philoſophiam Cœleſtem.
Rem diu Deſideratam, Deſperatam penè.
Sanam Aſtrologiam.
Quà mirantibus patet.
Quale quantumque intercedat Commercium.
Superos inter. Orbemque Noſtrum.
Utque hujus Pars Univerſi.
Non admodum Ignobilis. Aut Iners.
Per Vices agimur. Agimuſque.

In-

Incognitis antea quidem. At nunc notis fundatam Principiis.
Novam. Sed & Antiquiſſimam.
Quippe quæ cum Rerum Natura inceperit.
Cum Natura Rerum demum Duratura eſt.
Præteritorum Memoriam.
Statum Præſentium.
Futurorum Vaticinium.
Nec tam Vaticinium. Quam veluti Hiſtoriam.
Complectentem.
Edoardi VVapelii Angli.
Amici ſui.
Qui pietate in Magiſtrum ductus.
Cui Ars illa. Sua ſaltem debet Initia.
Et quantum Poſteritas omnis debebit?
Sub alieno Nomine prodire. Et Latere voluit.
Docere. Non Noſci. Contentus.
ET PRODESSE. QUAM CONSPICI.
Reconditis Literis. Candore Morum. Studio juvandi poſteros
Viri inſignis.
Nunc apud Populares ſuos Intellecti tantùm.
Olim omnibus Nominandi. Ab omnibus Celebrandi.
Opus.
Sede tali. Tali Conſortio. Dignum.
Henricus de Nova Villa.
Annæ M. Britanniæ Reginæ.
Clementis. Felicis.
Patriæ. Senatus. Caſtrorumque. Matris.

Digitized by Google

Anno à Partu Virginis MDCCV.
Ad Sereniſſimum. Optimumque Principem.
Sapientia. Moribus. Vita verè Philoſophum.
Difficillimis etiam Reipublicæ Temporibus.
Alterum Antoninum.
Sed Chriſtianum.
Ablegatus.
Decimo nono Kal. Septembris.
Die ejus Natali.
Civibus. Exteriſque læto.
Sua in Florentia. Urbium Pulcherrima.
Nunc illi primum Culto. Semper. Et alibi colendo.
Lubentèr. Meritò. Humillimè.
Offert. Dedicatque.

In

Digitized by Google

IN SANAM ASTRO-METEOROLOGIAM

JOHANNIS GOAD

A N G L I.

Romam iv. Id. Mart. 1708. tranſmiſſam.

AD LIBRUM.

NON opus, ipſe, meum, dulcis ſed cura, Libelle;
Urbs quà æterna viget, me duce, carpe viam:
Quæque triumphatis aliquando ſuperba Britannis,
Te numeret Palmas inter & illa ſuas:
Capta ſed ut veterem jamdudum Græcia cepit,
Tu Romam capias, Artibus ipſe Novam:
Naturæ Interpres, Terram Cœloſque recludes;
Quem nexum, ac Vires, quilibet Orbis habet.
Omnia conſpirant, nihil eſt in rebus Inane;
Perque Vices agimur Nos, agimuſque ſimul.
Julius ut certum Mundo monſtraverit Annum;
Munera cunctorum, Temperiemque dabis:
Tot cœlum inficiant cur nubes, lugeat Æther;
Heu blandita nimis tempora temporibus!
Effuſum anticipans Tibrim, tu conſulis Urbi;
Felix Clementis cura ſit illa ſui:
Forſitan hinc Docti ſubiturus Principis ora,
Atque illo ſaltem Nomine, Gratus eris.

Digitized by Google

IN VILLAM IMPERATORIS HADRIANI.

TEmpla, Theatra, Hoſpes, Circumque, & Balnea,
Delicias Hominum, Deliciaſque Deum! (ſpectas;
Hic quoque ut in mediis Academia ſurgit Athenis,
Et renovat veterem, Porticus ampla Stoam:
At Murus ſoles, umbram partitur & æquus;
Utque velis, totus præterit uſque Dies:
Culmina quam variè ſplendent diſtincta Figuris,
Et ſervant Genios jam quoque læta ſuos?
Sed nova ſub terris pandit miracula moles,
Junonis, Forma dum ſibi plaudit, ales:
Singula, cur numeras? oculis ſubjecta recenſes,
Quicquid Opum Romæ, quicquid & Artis erat:
Ingenio Cæſar Mundum complexus & ore,
Intra Tecta videt, quicquid ubique placet:
Sed quæ miraris, Villæ ſunt Rudera tantùm;
Paucula quin ſuperant, plurima Terra tegit:
Qualis Roma fuit, Romam quæſiveris extra;
Unius atque Domus ſola Ruina docet!

IN

Digitized by Google

IN VALLEM UMBROSAM ETRUSCORUM.

ELEGIA. 1708.

VAlles perpetua, virides atque arbore, montes;
Lenè & labentis murmura ſubtèr aquæ:
At feſſis vivo paſſimque ſedilia ſaxo,
Quæque valent primas Antra referre Domos:
Exarmatque Canem, quà blandior aura furentem;
Iras manſuetus dedidicitque Leo:
Excipitis fugientem Aulæque Urbiſque calores,
Nocte datis ſomnos, & ſine Lite Dies.
Cedat & ex oculis paulùm Florentia noſtris,
Quæque mihi & Muſis ſemper amica cohors:
Omnia viſa priùs ſordent, juvat ire per alta,
Et Cœlo atque Animo liberiore frui.
Nunc Natura patet, nobiſque vacare licebit;
Quæ ſuperi & poſcant, noſcere, nota ſequi.
Nec deerunt Comites, neque ſunt vel inhoſpita ſaxa;
Moribus, & Ruris non niſi Nomen ineſt:
Nil ſibi ſeponit, nec inutilis ulla ſupellex;
Gens contenta ſuis quæ fuit uſque bonis.
Accipitur Cultu Dives, relevantur Egeni;
Utque Æther, cunctis, hæc quoque porta patet:
Sed Studiis Veri, ſacriſque operata juventus;
Pectora nec ficto quæ caluere Deo.

Dux

Digitized by Google

Abbas Columbinus. *Dux gregis & ſancti, qualem vix Vota dedere;*
Gualbertum credas jam rediiſſe ſuis.
Lumina non alibi meliùs ſpectacula paſcunt,
Quid ſit & hinc diſcas vivere, quidque Mori!

AD ARCADAS ROMANOS.

Ælia Villa priùs, numeris renovata Latinis,
Umbroſæ Vallis Deliciæque Sacræ:
Contracto quondam quà Princeps Orbe potitus,
Pro nihilo at totum quem Pia turba putat:
Audiit, & nugis indulſerat Hoſpitis Arnus,
Quin Famam oſtentat, Romulidumque domos:
Voſque aditus faciles, Superumque accedere menſis,
Vos Decus, Argeſtes, quod vocor ipſe, datis.
Vatibus at Latiis titulum ſi Græcia præſtet,
Ut ſervent Artes, Dii voluere, ſuas.
Hic Antra, & Lucus, potataque Lympha Camœnis;
Hinc Populis Leges, Carmina & inde fluunt.
Verùm parce Arcas, Domini nunc Incola Montis,
Si refugit Tuſcos, conſcia Muſa, modos:
Civibus Urbs Sermone novo ſit Culta, Britanno,
Sed Veteri, Veterem commemoraſſe, ſatis.

In-

Inſcriptu

PArs quæ, Somme
Læta inter COSM.
Munere quam dignus Princeps, quam Principe Munus?
Præcipit hoc Vitam, Moribus ille refert!

Ex Anglico, de Flumine Tameſi.

DIi dederint, Carmen, Tameſis decurrat adinſtar,
Ingens, inque Exemplum, cederet Argumentum!
Perſpicuuſque, Altus; Lenis, non Languidus; hic Vis,
Nec Rabies; plenuſque, ſuis ſe continet undis.

IN

Digitized by Google

. NI

. NIS

S,

. R DEPICTAM,

APUD M. ETRURIÆ DUCEM.

Ore Süada ſedet, mitis Sapientia vultu,
Knelleri, haud Opus eſt, Ipſe Somerus adeſt.

SCAZONTES.

LUbens, Manumque Artemque, noſco, Knelleri,
Qui pingit Ora, pingit ac ſimul Mores:
Ut Vultus, Indolem Gerentis, exæquat?
Imago, vivit! Non eam loqui ſentis?
Oculoſque præfers Auribus, ſtupens, Hoſpes!
Sapientia haud riget, ſedet ſed hìc Læta;
Sic mitis extrà, ſic idem refert intùs:
Benè ingenium habitat Viro! Fides, Fronti,
Jam maxima; videtur bonus, bonus quin eſt.

AD PICTOREM.

En ſurgit dicturus! Mirum quod tacet, inquis;
Naturæ haud eſt, o, ſtulte, ſed artis opus!

Flo-

F L O R E N T I A,

AD ANNAM M. BRITANNIÆ REGINAM.

AB AMICO.

MIraris forſan mærentem Carmine Floram,
Prolis & officium jam ſubiiſſe ſua:
Arnus at hinc exit, Muſis gratiſſimus amnis,
Iſidis atque tuis nunc benè junctus aquis.
Inde precor, ſacras inclines queſtibus aures,
Numina quis neſcit flectere poſſe preces?
Hic Novavilla lares, gratus jam fixerat Hoſpes,
Lætus præſenti tempora læta tulit.
Oro, ſiſte virum, Tameſis Regina potentis,
Ne citus in Patriam tranſeat, una potes:
Undique Bella ſtrepunt, Muſis & inhoſpita Caſtra;
Mites ille Artes, quæ mea ſacra, colit:
Anna geras bellum, lætatur Etruria pace,
Ah maneat Pacis qui mihi pignus erit!

ELEGIA. 1709.

Elegia, in mortem Stephani VValler Advocati.

OH Sylva, ingentis noſtri modò conſcia luctus,
Quàque fluis, lachrymis auctior Arne meis?
Vos iterum repeto, non deflens funus Amici,
Me miſerum! ingenii at funera certa mei!
Tunc ſeſe pinus inclinavere Dolenti,
Et viſa eſt ſolitò triſtior Umbra loci:

Carmen, cui titulus, Vaticiniũ.

Murmura nunc ſomnos præbebant Numine plenos,
Quum mens prævertit Sæcla futura vigil:
Ante oculos Annæ Imperium, Gentiſque Triumphi,
Commiſſa & Patriæ, publica Fata, meæ.
Murmura dant alibi ſomnos, dat Sylva Receſſum,
Sed fugiunt Numeri, mens nihil antè videt;
Phœbus at hìc habitat, notiſque advolvimur aris,
Tum loquimur verbis, enthea turba, tuis;
Jam novus ardor agit, cognata reviſimus aſtra,
Et vix mortales fundimus ore ſonos!
Fortè ita, quæ luſi vacuus, neque tota peribunt,

Canonicus Mozzi.

Dariſci haud aliàs falſa Camœna fuit;
Ille ciet Nymphas, præſens ſe ſiſtit Apollo,
Noſtraque, ſi qua fides, tunc placuere Choro:

Argeſtes Melichius, auctori apud Arcadas nomen.

„ Hic meus Argeſtes cecinit, procul ite profani,
„ Carminibus ſacer eſt jam locus iſte ſuis.

Hic

Hic ego Lindori recito quoque Carmina Muſis, Comes Magalotti.
Carmina materie jam magè læta, ſua:
Angligenum Nectar, ſic pocula noſtra celebrat, Sidro.
Haud alia ut Muſæ, Phœbus & ipſe bibat.
Sed cùm Cœleſtem referat mirantibus Orbem, Paradiſus
Miltonique comes, nobile ſurgit opus; amiſſus,
Tum Superum redeunt acies, atque acta Deorum; Miltoni.
Reſque ſimul Superum, Verba, Modoſque, legunt.
Te ſequar abſentem, diviſus ab Orbe Britannus,
Melichii nec ſis immemor ipſe tui!
Doctus Ariſtæus, renovat dum voce Lycæum, Ant. M.
Vix ſenſi ſoles præteriiſſe mihi: Salvini Gr. L. Prof.
Fortis at Eloquio, qui dat præcepta loquendi; Florentiæ.
Et format Vates, nec minor ipſe canit.
Quæ Rerum Vires, Ordo quis, ut Ambra recenſet; Vinc. Ambra Phil. &
Officia ut Vitæ, Bardius arte notat? Math.
Civica, par Fratri, modò publica Jura, Joſephus, Joſephus
Qui jam Piſanæ maxima fama togæ? Averani
Utque Decus Venetum, ſancto ſermone, Quirinus, J.C.Pr.Piſis
Alterius Mundi pandere geſtit opes?
Utile ſic Dulci, miſcenti tempora currunt;
Cunctaque quæ proſint, ſic habuere vices:
Jucundas Angli latebras Proceresque frequentant,
Communiſque juvat quam meminiſſe ſoli?
Non æſtas torret, ſed gramina læta renident,
Atque viror, noſtris qualis ineſſe ſolet:
Nunc grati comites Libri, nunc ſolus oberro,

Reſque moleſta ſatis, ſe potuiſſe pati!
Captos Aula tenet, vel garrula turba, Puellæ;
Is malè perdit Opes, pejus at ille parat;
Nulla Dies ſincera fluit, vix vivitur horis,
Me ſaltem his liceat conciliare mihi!
Quò me dulcè trahit Lucus, quo detinet uſque,
Umbris ut videar ſemper adeſſe ſuis?
Non Hyemis rabies, non Tempus carpet honores,
Muſarum manibus conſita Sylva fuit:
Hìc Filicaia Canens velabat tempora ramis,
Benedictus Averani Eloq. Pr. Piſis. *Formaſti & voces, hìc, Averane, tuas:*
Ut cùm Gaza latet, terris deſoſſa, feruntur,
Et manes, ſolitas ire, redire vias;
Sic veteres animo curæ, veterisque recurſant
Deliciæ, & propriis paſcitur ille malis!
Hinc Senis, inde redux, ædes devector, Oëi,
Ant. Magliabecchi. *Non magis Ingeniis, Tuſca vel Aula nitet:*
Quid malè ſanus opem Librorum conſulis, unum
Pro cunctis ſatis eſt conſuluiſſe Virum!
Oh quantum hìc Decorum, Vivendi & Commoda Vera,
Seu Mores, Artis ſeu Monumenta velis?
Quam felix Regio, Cœli Genioque Solique?
Aura tepens, Studiis cedit at Aura ſuis?
Nonne Stupes tantos Mentis manuumque labores,
Seu viſa eſt Veterum, ſeu tibi cura recens?
Non nova Roma magis, non Græcia jactet alumnos,
Quos cupiat omnis tellus, habere ſibi:

Ite

Digitized by Google

Ite leves populi, populi faſtuque tumentes;
Moribus hìc conſtans, hìc faciliſque Vir eſt;
Et ſapere, & Fari, dedit indulgentia Divum;
Senſus corde graves, ſuavius ore melos!
Si licet Auſonia traducere lenitèr ævum,
Non mihi Vita brevis, Vita bis acta foret.
Invitus, Teſtor, dilectis abſtrahor oris;
Optat quiſque diu, quæ placuere, frui;
Sed revocat Tameſis, Dominæ ſed juſſa potentis;
Curaque, cum veteri jam ſubeunda nova;
Et patienda Fori rurſus fòrs jurgia rauci,
Tyrrheno pridem quam benè merſa Mari?
Jamque valete Dies læti, carique Sodales;
Nomina perpetuò culta, colenda mihi?
Orbe remota Italo, fruſtrà cur gaudia quæram?
Perdita non reddet, mens licet uſque memor!
Si Sileam, dulcis capiantque oblivia Cantus;
Non nunc Roma tenet, nec mea Flora ſuum!

Digitized by Google

CARMINA
ADOPTIVA.

Digitized by Google

AD ILLUSTRISSIMUM DOMINUM

D. HENRICUM
DE NOVA VILLA

ABLEGATUM FLORENTIÆ BRITANNICUM.

HIC ubi ſe lentis diffundit greſſibus Arnus,
Cognatum ut repetat tardiùs unda Mare;
Inclytus effulges Thuſcis Henricus in Oris,
Splendor, & occidui Gloria magna Poli:
Aſpice ut attonito conſurgant Vertice montes;
Atque hilaris plaudat clara Liburna Tibi.
Hic videt ex alto Puppes remeare Britannas,
Audit & ille ſuum Vela vocare ſinum.
Semina Diſſidii reprimis, jam nulla parantur
Bella, nec ultrices advehit unda rates:
Hinc inſperato læti pro munere plaudunt,
Antiquum Fœdus cui renovare datur.
Oh ſummæ Virtutis opus! Tibi, Gloria Soli,
Reddere Tyrrhenis Anglica Regna vadis:
Se Tibi Pars Terræ, Tibi ſe tota Æquora debent;
Impleſti meritis Solis utramque Domum:
Vive igitur charus Thuſco, pariterque Britanno,
Et celebret laudes Littus utrumque tuas.

Alexander Ludovicus
Catelanus Marchio.

Digitized by Google

EPISTOLA AB EODEM.

Optat Alexander tibi gratam Henrice ſalutem,
Quam de Tyrrhenis Carmine mittit aquis:
Si me ſors veſtris potuit diſiungere terris,
Fœdere non valuit me removere tuo:
Quin ego ſi multùm, quibus es regionibus abſum,
Scribendo lætor proximus eſſe tibi:
At queror & doleo, properè dimiſſa Liburno,
Venerit in veſtras Littera ſera manus:
Tanta ſed hic rerum moles ſtrepituſque mearum,
Vix licet, ut cupido, reddere verba, mihi:
Quumque agitant noſtram tam multa negotia mentem,
Parce precor curis, denique parce moræ:
Oh ſi quid poſſim præſtare in partibus iſtis,
Quam vellem juſſis lætus adeſſe tuis:
Hoc, tua ſic virtus augetur in Orbe, Britanna
Sic Gens, & genium vincit amore meum:
Omnibus invideo, qui raro munere ſortis,
Colloquiis ducunt tempora cuncta ſuis!
Hæc nimis eſt animi felicis, & una voluptas,
Ut te, cum Doctis fallere poſſe dies.
Non minùs Ingeniis, quam præſtans Anglia Marte,
Ut benè Te jactat progenuiſſe ſuum?
Nec magis ipſa fuit virtutem viſa tueri,
Quam data cùm meritis præmia digna tuis:

Ac

Ac niſi ſic notum, non ad majora vocaſſet,
Haud fueris Patriæ Lauſque Decuſque foris!
Mens tua non recipit ſapiens à munere nomen,
Id pretium meritis, indiciumque fuit:
Quam bonus es cunctis, Aulæque mereris amorem,
COSMUS ubi Populis imperat, atque ſibi?
Laudibus exornant te Cives, omnibus idem
Laudandique tui nominis ardor ineſt:
Non habet unde ſuos diſcordia protrahat ignes,
Diſſidiumve Aulas inter utraſque ferat:
Has Tu concilias, & primo jungis amore,
Pacis ſunt Artes, Juraque nota Tibi:
Priſtina ſic referas Commercia Gentibus, aufers
Et nubem, qua mens Regia tecta fuit:
Concilias Italis, Anglos, Dominamque Profundi,
Atque ſimul Pacem, Præſidiumque paras:
Fœdere dum rurſus miteſcunt omnia priſco,
Hunc Populum, Cives tu facis eſſe tuos:
Hoc Decus egregium, nullo violabile ſeclo;
Quà ſemper ſuperes, commoda noſtra dabunt:
Vel COSMUS ſummo te complectetur amore,
Et dabit, & laudes audiet ille tuas:
COSMUS Deliciæ, Gentiſque ſuperbia COSMUS,
Qui format Cives moribus ipſe ſuis:
Hinc Æqui generatus Amor, quo Fama paratur,
Quæ magnis Merces unica digna viris:
Tuſcis vix nomen Veiis, periere Ruinæ;

Digitized by Google

Quoſque tegant cineres, nec Monumenta docent.
Facta manu Artificum, nobis quam pauca ſuperſunt?
Temporis, Urbinas ſentiet Ipſe, Minas!
Sed quanti Laus eſt, & Vitæ Fama ſuperſtes?
Poſthuma crede mihi, Te quoque Fama manet.
Non nunc in Patriis ſolùm Tibi nomen in oris,
Quin nobis charus, clarior indè domi.
Jam refer Auſoniæ ut Mores, & videris Urbes;
Ut calles Italo verba reducta ſono:
Artibus ut præſtat tellus, & ſufficit illa
Pabula Doctrinæ ſuppeditare tuæ:
Tu Maliabechum noſti, Tu noſceris illi,
Unus qui doctis Bibliotheca Vir eſt:
Te Populi excipient animis concordibus omnes,
Artes quem doctæ, quem comitata Quies:
Vive diu felix, ſiquidem ſic vivere dignus;
Numina ſint votis non inimica meis.

ELEGIA.

Mitto novamque Tibi, optatamque, Henrice, ſalutem,
Mittere ſi quis rem, qua caret ipſe, valet.
Longus enim morbo vitiatum corpus acuto
Non patitur vires languor habere ſuas:
Nunc dolor omnis abeſt, febribus non uror anhelis,
At pænè elumbis redditus Iſchiade.
Inde etiam ſtudiis nimiùm quoque fræna remiſi,

Ducitur & digitis littera rara meis:
Tu tamen exoptas, interque negotia, verſus;
Et legis, & lectos ore favente probas:
Carmina prima, Tibi, memorem præſtantia curam,
Accipe, ſed Domini non ea ſcripta manu:
Claudam cernis Muſam, eſt claudus & ipſe Poeta,
Quid mirum ſerò ſi tibi Muſa venit?
Muſarum in Cultu tempus conſumere dulce eſt,
Caſtalidum at Lymphas Pharmaca amara vetant.
Pectora quin mea ſunt longo laxata dolore,
Et carmen vena pauperiore fluit:
Carmina qui mittat, frondes velit addere Sylvis,
Carmina, non Munus, quæ Tibi nata Domi.
Fertilis eſt Tibi mens, interque Helicona colentes,
Uberius nulli provenit iſta ſeges.
Te noſtra eſt mirata, ſequens mirabitur ætas,
Ibit & in plauſus Orbis ubique tuos.
Tale erat Ingenium quis Roma & Græcia Mater;
Sic loquitur Cicero, ſic canit ipſe Maro.
Floræ Docta Cohors recitantis pendet ab Ore,
Solicita varios & bibit aure modos.
Nil Tibi tam lætum, noſtras quam dicere laudes;
Nec nobis, laudes quam celebrare tuas.
Detero, ſed repetens, humili præconia voce;
Quantum Argumento jam leve cedet Opus?
Anglia Te genuit, nunc Hoſpite gaudet Etruſcus;
Illa ſuum agnoſcit, noſter es haudque minùs.

Te,

Te, COSMO, Eloquium, Pietas, Prudentia, Mores,
Præ cunctis gratum reddere ſæpè ſolent.
Te vocat hìc Secli Decus admirabile noſtri,
Inque ſua nemo clarior Urbe fuit:
Aſſuetaque Tibi doctæ dulcedine linguæ,
Orator certè Principe dignus eras:
Sic Animos Lenis, loqueris ſic Grandia, grandè;
Eloquio & tantum nobilitatis ineſt.
Tyrrhena obſequimur meritis Gens, Doctior illa,
Terra ſub alterutro vix jacet ulla Polo:
Hinc Tibi gratatur Populus, totamque per Urbem,
Henricus vivat, vivat, ubique ſonat.
Cùm Mentem Superi dederint, ſic cætera donent;
Vitaque ſit felix, & Tibi Vita diu.

Addictiſſimus Servus
Alexander Aloyſius Catelani &c.

VIN-

VINCENTII DE FILICAIA
SENATORIS FLORENTINI,
O D E
DE MOGARINO.

AGE, Hymetti bona Civis, bona & Hyblæ
Apis Hoſpes, cata florum viride agmen
Agitare ingenioſo tenuis verbere linguæ:
Age, amico preme labro, ſibi adoptat
Modò quos Anglica Tellus Mogarinos, (*Villa.*
Lyrica & quos aqua inundant Somer hinc, hinc Nova
Lachryma exin mage odorum nabathæa
Strue nectar, neque cura ſine multa
Mihi ſuccis generoſum ſapidis imbue Carmen.
Humilis grandia tento. Canere hos nam
Volo flores, Opus ingens Venuſina
Ferè tantùm lyra, & una ferè dignum Jovis aure.
Patre quo ſint geniti an te latet? Audi,
Rogo, rem prodigioſam. Pater illis
Mogarinus, celebrem qui ſtetit Arni prope ripam,
Sceletuſque Oceanum ultra peregrè ivit
Animæ impos, gemina informe cadaver
Animavit lyra donec fidium vi magicarum.
Nova ſed jam ſpecies te rapit, alas

Et

Et amantes ligat. Eia merulæ iſtud
Tibi dono; at labio dein bibulo ſuge medullam.
Quid enim de frutice Anglo loquar, Anglo
Sine melle! haud aliter lucem oculi optant,
Neque lucem genuina ſine luce aſpicere audent.
Chlamyde alta hic fruticum Heros Corypheus
Tegit artus, pluviæque, & ſola, & auræ,
Chariteſque, & Veneres illum adamant, olfaciuntque.
Cypriis ver quis in hortis modò quærat?
Sibi totum penitus vindicat ille
Speciem prorſus in omnem genitus, mollitiemque.
Mogarino at muliebres fore ſenſus
Cave credas. Fieri alter prope cœpit,
Bibere Anglos ut aperto didicit gutture ſoles.
Ea nam cui citrà, & ultrà freta celſi
Vice valli, vice ſunt excubiarum:
Ea Marti ſacra, nec non Cythereæ ſacra tellus,
Bona quam Pallas, & omnes Aracinthi
Quoque Divæ ſibi ſedem ſtatuerunt:
Ea certe in Mogarino ſua ſenſa ingeneravit.
Viden, ut Rex fluviorum Thameſis jam
Placidæ illud petat ictu alluvionis,
Alat inde, augeat, ornet pretioſæ ubere limphæ?
Patro nunc ſplendida ego furta, Britannos
Amo & hic aſſuere hymnos meæ Opellæ,
Cano dum de Thameſi Anglus cecinit quæ modo Vates.
Ibi amator ſui Ephebus neque ſeſe

Vi-

Videat, flos neque fiat, ſed apertum
Oculos obice nullo jaciat pronus in alueum.
Rapidè amnis, placiaèque it, rabiemque
Citra, & iram validus, prætumiduſque
Sata nunquam temerè haurit, neque ſpes agricolarum.
Patris immo Oceani Cor, & ocellus
Maris inſons quaſi prædo, Indiam utranque
Rapit, atque indigenas jam ſibi terras facit omnes.
Humi, & undæ vide lac ut generoſum
Bibat hic flos, capite alto, & ſibi plaudens
Latice uncta Idalio ſerta, Gynæceaque temnat!
Vide, ut hic de ditione, Imperioque
Quaſi certans, Hyacintho ambitioſa,
Roſæ & albæ, atque liguſtris amet indicere bella!
Propera, ergo. Mogarini lita melle
Simul ac labra ego pandam, propè Phœbo
Ero par, fundet & undas mihi cunctas Aganippe.
Ego tunc de gemini Orbis loquar ortu,
Populo ingens datus omni, datus uni
Minor Anglo; mage pulcher dubiumque alter, an alter.
Neque non Marte Britanno freta operta,
Celebres Naumachiaſque, & nova fata
Canam, ovanti volitantes dederunt quæ Thameſi arces.
Rea voti ſi mea mens erit, aram
Helicone hic in Etruſco tibi ponam;
Peracutum & mihi cuſpis tua poſthac erit oeſtrum.

EJUSDEM

ODE

DE MOGARINO

AD HENRICUM

DE NOVA VILLA.

NEC lingua ingenua, nec amica dulcius aure,
Henrice, quicquam Dii dedere : Fabor
Jam teſtis, Judex, accuſatorque, reuſque:
Audacior quis me eſt bomo? Somerum,
Teque Angli Atlantes Pindi, longe impare nuper
Injurius Laudator arte læſi.
Mox famæ illicio ſuadente, baud viribus æquis,
Meique pravus æſtimator, (ingens
Sanè opus) Heroi Hortorum, Fruticumque Dynaſtæ
Sum plaudere auſus. Unico an metro? Haud jam
Accitum omne metri penè eſt genus, Aonioque
De promptuario modi ferè omnes
Educti temerè. Vectum quoque remige verſu
Britannum ad Orbem Floris eſt cadaver,
Te modulante, dein revireſcere, germini & omni,
Miraculo eſſe, floſculiſque juſſum.
At levia bæc forſan, multumque audere Poetas,

Agna-

Agnata laudi eſt culpa, ſi modus ſit.
Quis verò illud atrox, & inexcuſabile Crimen
Ferat? puſilla mene ſponte avena,
Illam, tergemini ſpem Regni, Altamque Britannæ
Felicitatis Obſidem; Novæ illam
Pallada Præſidium Trojæ, quæ grande vibrat jam
Fulmen, geritque nunc vicem Tonantis,
Concelebrare auſum? regali ac texere fronti,
Molle, inter arma, floreumque ſertum?
Deliqui, & magnum Sceptro, magnumque Poeſi
Vulnus latinæ inflixi; At ipſa pœnas
Exigat Euterpe, Patiar: Quid ſi exigat Anna,
Quid Regium vocatus ad Tribunal,
Ore metum prodente, adigar ſi dicere cauſam?
Te per tuas, Henrice, non Viri herclè,
Unius, & ſecli dotes non unius: Orbi
Per Angliam te haud imparem, per Annæ
Majorem Imperio, factamque ad grandia mentem,
Pone obſecro, te, Regiam inter iram,
Errorisque meos. Noſti, ſub paupere Numen
Coli æde, Plantæ ac fumulum Sabeæ,
Semianimem ac faculam non dedignarier. At me
Noctes, Dieſque cura mordet atrox,
Ignarum, ſitnæ hic etiam mos Regibus: Arte
Verum quid efficacius precandi eſt?
Munus ego obtentæ veniæ tibi; Tu mihi laudem
Debebis impetratæ. Apollo & unquam

 Si

Digitized by Google

Si mihi dexter erit, naturam, Exemplaque, ſeque
Tranſgreſſam, & Anglico potenter Axi
Supponentem humeros Reginam, atque aſtra tenentem,
Canam ſonantiore fortè plectro.

SENATORIS FILICAIÆ.

ODE

IN ILLUSTRISSIMUM DOMINUM

D. SOMMERS,

GENUAM TRANSMISSA;

AD EUNDEM ABLEGATUM.

VOS poſco, Muſæ, non ego ſingulas,
Volo univerſas grande ad Opus. Jugi
Biverticis vertex mihi unus
Jam patuit. Peto nunc utrumque.
Sommer canendus. Non ſine Apolline
Jam adeſtis omnes: Jam vidua ingemunt
Pimplæ arva; deſertumque ſola
Echo habitat ſine voce Pindum.
Veſtri at profectò quam modica hic ſedet
Pars! quàmve ineptè veſtra in imagine
Vos quæro! Nullæ hic eſtis; uno

In

In Somero vigilatis omnes.
Matheſin illa huic; hæc Sophiam ingerit;
Suadam, Poeſinque altera; & altera
Legum recludit nunc recentum
Scrinia, nunc veterum: Urbium illa
Artem regendarum, altaque Munia,
Et Pacis, & Belli: hæc reſervare amat
Arcana Regnantum, ſagax quæ
Zelotypæ tegit umbra curæ.
Opis quid ergo? Quem re adeò in gravi
Nunc auxili expers fiet, ut invocem?
Spei fuga hinc; ſæva hinc cupido
Crux animæ miſerum undequaque
Scindunt. Agam quid? Quid modò agam peto?
Ille ille, totum qui ſibi vindicat
Parnaſſon, in ſe uno Camœnas
Ille Somer mihi ſiſtet omnes.
En te obſecro, Angli grande jubar Poli,
Ah parce Amanti de te humili ſtylo
Alta elocuturo, ac perampla;
Sitque meus tua Phæbus Icon.
Icon, medullæ vulnera ſauciæ
Qua Henricus abſens lenit, & aſperat.
Hæc majus inſpirat mihi oeſtrum,
Seque veneficio artis in me
Transfundit. Umbram cerno ego, & elevor;
Et frigida ignis prodit ab Icone,

Quo

Digitized by Google

Quo impune comburor. Quid, ipſum
Cernere ſi archetypon liceret?
Jam jam novo ardens impete, ſum potis
Referre, quam te vaſta ferè omnium
Rerum ſupra exemplum fidemque
Inſtruat, ac nitidet ſupellex.
Jovis cerèbro cui ſata largiùs
Infuſa? Rauci jurgia quis Fori,
Quis Jurium enodare griphos
Vividior? Loca, tempora, uſus,
Atque acta callet quis magis? & cui
Scientiarum impervius admodùm,
Et confragoſus obvium ſe
Uſque adeo dedit Orbis unquam?
Nigreſcere æquor, quà tumet altiùs
Palam eſt. Profundum ſed tibi, & inſimul
Terſum, nitenſque, Dii dedere
Ingenium. Veneres tibi omnes,
Omneſque fandi ſunt Charites. Tonas
Tamen loquendo, pulchraque fulmina
Innubis evibras. Quid in te
Non vehemens! tibi vim ruentis
In aggerem amnis non ego comparem:
Tumultuoſi non fremitum Adriæ:
Non flamina evolventia imis
A latebris Mare: Non procellas.
Torrens in aurem ſi tuus influat,

Qua

Digitized by Google

Quæ vis, quis obiex, quodve repagulum eſt,
Quod grandis Eloquentiæ ictu
Non ferias, quatias, refringas?
Te haud finxit unum (credite Poſteri)
Natura: non mens una tibi, neque
Lingua una: Septeno diſertus
Ore ſonas, aliuſque & idem,
Semper, nec unquam diſſitus Anglico
A Sole, ſeptem fermè Idiomatum
Per oſtia intras, Nili ad inſtar,
Immodicæ Maria alta Famæ.
Sed rerum habenas neſcio traditas,
Ultrò an relictas magnificentiùs,
Mentemque, nititur cui ſpes
Imperii, & vigor, & poteſtas;
Nec hercle dicam, dicere nec ſinit
Virtus gemellæ juncta modeſtiæ,
Duplex tuæ pupilla mentis
Luce pari, parilique motu:
Immo & ſi ariſtis denſior Appulis
Seges meorum ſit modò Carminum,
Quam parva ſit? ſum pauca fatus,
Nilque utinam! ſed amor coegit.
Subducat ergo ſeſe Operi manus
Jam feſſa: Cœpti mole ſub ardui
Fatiſcere Odam, territaſque
Nonne vides trepidare chordas?

Ten-

Tentaſſe inauſum ſit ſatis. Arguet
Me poſtera Ætas? Arguat. Eluam
Crimen; tibique hucuſque geſta
Egregiè, neque non gerenda,
Hujuſque Opellæ fragmina, & ingeni
Ruina fœlix, Muſaque inefficax,
Victæque deſperatio Artis
Carmen erunt ſatis amplum, & ingens.

SENATORIS FILICAIÆ
AD EUNDEM,
ODE
DUM GENUÆ MORARETUR.

NOndum redis, Henrice? teque adhuc tenet
Liguſtici Princeps freti?
Noſtra, oro, abuti quouſque conniventia
Impunè perges? Hæccine
Bimeſtre poſt divortium reverſio
Jurata? Sic fallis Deos,
Sic Nos, quibus te, vita dulcis, hoſpite,
Inſuavis, abſente! Aucta jam
Phœbe quater, quaterque jam diſpendium
Eſt paſſa; teque Arno negas.

Bu-

Digitized by Google

Buſiris ille quis, Procuſtes quis fuit,
Moras qui amori annexuit?
Recordor heu, cùm vela ventis crederes,
Quam dura mecum prælia,
A me ipſe diſcors geſſi, Amantes ut ſolent.
Euro ante, mox Japygi,
Ut ille ferret, hic referret ut ratem,
Quot vota feci! A littore
Prora inde poſtquam ſe, meumque ab hoc ſinu
Cor abſcidit; Mariſque Deos,
Mala ne amica puppis iret alite,
Rogavi, & à fugacibus
Divulſa Terris ut carina evanuit,
Lingua ægra luminum vicem
Supplevit. Efflevere ſaxa, identidem
Clamante me: O quæ deſeris
Partem mei, Triremis, & partem vehis:
(Lædea ſic te ſydera,
Sic Diva Cipri ſervet) Henricum mihi,
Ethruriæque debitum
Bona fide intra ſexies denos, precor
Dies utrique reddito;
Diſceſſionis vulnus exinde aſperum
Spe leniebam credula;
Queſtuſque Phœbi, Cynthiæque inertiam,
Dieculas Norvegiæ,
Indoque noctes invidebam torrido.

 Iam

Jam temporis quadrans, triens,
Semiſque, beſque jam, deunxque fluxerant.
Cura hinc oriri, & inquies,
Inde ira, quam fremente cordis in lacu
Amor procelloſus ciet.
Sed iſta quorſum? Parce. Nondum eras reus;
Dieſque nondum venerat.
Venit. Quid heu veniſſe dicam? tranſiit,
Fugit, receſſit, nuſpiam eſt;
Angitque quadrimeſtre nos jejunium.
Diutinam hanc tui famem,
Quæ publicis jam latrat in præcordiis,
Nobiſque, nos præter, nihil
Reliquit, expende, oro, & humani ſi habes
Quicquam, perhorreſce, ac geme.
Spei omne planè opſonium conſumpſimus:
Te quicquid affabre refert,
Ævo perenniore ſive in pagina,
Sermone ſive in aureo,
Noſtram inſuper patientiam (quid amplius
Dici poteſt?) Voravimus,
Auraſque demum ſpiritu imbutas tuo
Potavimus Liguſticas.
Nil eſt ſuper, quo protrahi diutiùs
Vita ægra poſſit ingeni;
Suique facta juris in vacua undique
Loca impetum fames facit.

Quid

Digitized by Google

Quid non mihi ora mille, qui unus omnium
Cauſas ago, proque omnibus
Dolere fidens audeo? Dicam tamen.
Mutæ Cathèdræ: inhoſpita
Lycea, Rhythmi ſemivivi: Odæ affatim
Flentes, & extrema velut
In clade, tunſæ pectus, & ſciſſæ comas:
Hinc aridæ lauri: ſolo hinc
Dejecta plectra: feriantes hinc Lyræ:
Ubique ſquallor; ipſaque
Mentis tumultuante in aluo Carmina
Concepta ſentiunt famem.
Adhuc tamen duramus; & dolor, puto,
Vitam Vicarius regit:
Ut rupe ab alta Ægeus, an reduceret
Optata puppis Theſea,
Spectaſſe fertur; an remigres, haud ſecus
Miramur edito è jugo.
Si quando, nubes icta ſole ſplenduit,
Navem putamus; & noto
Percuſſa paulum incanuere ſi vada,
Interpretamur lintea.
Spe quid magis volubile infelicium?
Ut nutat! ut minutula
Res quæque mille credulam in partes rapit!
Hæc Navis eſt; haud fallimur.
Hæc Navis eſt: en creſcit accedens. Tument

 En

Digitized by Google

En vela noſtro ſpiritu:
Noſtra en gubernant vota rixoſum mare,
Ferociamque flaminum.
Hæc ſæpe dum garrimus, illa tranſvolat;
Speſque ipſa nos exibilat:
Henrice, quam durè angimur! miſeri parum,
Ni rideamur, an ſumus?
Amare ſi neceſſitas, plecti haud decet;
Si culpa, ſat pœnæ datum.
Actis retrò olim ſæculis Tuſco Ligur
Invidit imperium æquoris.
Hinc, inde cædes: decoloratum mare:
Hinc, inde littora oſſibus
Operta; pugnatumque pro Aris, ac Focis
Internecino prælio.
Nullum ſed Arno (ſic dii me omnes ament)
Crudelius, quam ex quo te habet,
Nullumque ſanè juſtius bellum intulit.
Ignoſco, & Urbis oſculor
Prudentiam te amantis. At ſit integrum
Jus cuique. Te ante amavimus:
Es noſter ante totus; & nullam improbus
Tranſactionem vult amor.
Adhuc moraris? publicamque tandiu
Salutem ad anchoras ligas?
Revertere: omnes, obſecro, auras excipe;
Nec tota ſi Favonius

Im-

Digitized by Google

Implerit audax vela, remos neglige.
Thirrena tecum, ſcis niſi,
Spes, fauſtitaſque navigant. Nobis refer
Nos, Tuſciæque Tuſciam.
Pro te manus jam tendimus: pro te diis
Litamus; ac tecum ſimul
Ni Muſæ abeſſent, & ni abeſſet Delius;
Propempticum non deforet.
Adde his. Tuum tantummodo ab ſerum nimis
Jurare per reditum juvat;
Abſentiæ debemus idque unum tuæ,
In te, quod à te diſſiti
Quodcunque de te cogitamus, cernimus.
Obſcura verùm hæc viſio.
Te poſcimus, tibique dicimus diem.
Adeſto. Agendum eſt legibus,
Adeſto. Profligata Patronum dabit
Quem cauſa! quis moræ color?
Ventoſne, gurgiteſque non tractabiles,
An publicum cauſabere,
Domeſticumve munus? Adverſabimur;
Tacebis, à cauſa cades.
Verùm, remigres dummodò, exarabimus
Oblivionis ſyngrapham,
Tecumque tranſigemus. Arno fauſtitas;
Honor Lyceis; priſtinum
Redibit odis robur. At ſi obſtas, cave,

Ca-

Cave inquam. Acerbum nomine
Jam publico denuncio bellum tibi;
Tibi rubigo mentium;
Tibi Poeſeos: tibi eloquentiæ
Abortus imputabitur.
Occurret umbra Ethruriæ, Arnique Arbitra
Occurret Urbium Decus,
Te præter unum, nemo cui non eſt Paris;
Urbemque præferri alteram,
Se ſpernier conqueſta, vindices Deos
Læſam invocabit ob fidem,
Metuque ſomnos demet. Ipſe ferreo
Torquebere implacabilis
Noctes, dieſque conſcientiæ flagro,
Intuſque viventem aſpidem
Tortor tui circumferes. Quid ſævius
Quam literas neci dare,
Urbemque amantem perdere? haud quaquam ambige:
Res integra. Optionem habes.
Delibera. Me conſulis? te conſule.
Certè omnium ſæviſſima
Amoris eſt hoſtilitas; læſuſque amor
Nulla expiatur Victima.

E-

Digitized by Google

EJUSDEM IAMBI

IN IDEM ARGUMENTUM.

NEceſſitas, Henrice, tam longa hæc mora
Sit ne, an voluntas, nec ſcio, nec ſi ſciam,
Fari audeam. Scientiæ non ſimbrias
Dilato, nec ſum glorioſus in malis.
Cauſam moræ quid ſcruter? haud mihi ocii
Tantum. Unicè ac diutinè in moram invehor;
Moram execror, deteſtor. O tuæ huc rates
Nunquam appuliſſent, aut fuiſſet hìc tui
Saltem relicta nulla proles ingeni!
Minùs nocens tu eſſes, ego infelix minùs,
Minuſque amarem quem videre nunc vetor.
Abes quidem, cunctaris & nimis diu,
Mihique fractæ pactionis es reus.
Vide, oro, ſed quam non iniquè tecum agam.
Defenſioni, ut expiere, ſit locus:
Scribo, inquis, abſens te alloquor? ſcribis? tibi
Grator mehercle; Occidis hoc ſolatio,
Scitè, haud nego, atque amanter; occidis tamen.
Ah parce. Neſcis, cuncta penè cum ſcias,
Amare quid ſit. Sunt acutæ cuſpides,
Feſtivæ, amantes, illiceſque epiſtolæ,
Quæ lancinant latente punctiuncula,

De-

Digitized by Google

Deſiderique vulnus unguento aſperant.
His vulnerari non ego magis velim,
Quam mollicellulæ obtutibus Puellulæ,
Quæ amoris expers, atque acerbè blandula,
Ocellulos dum figit, imprudens ferit.
Habe tibi ergo epiſtolarum quicquid eſt.
Nolo ipſe, nolo codicum præſtigias:
Nolo notas veneficas: emortuæ
Nolo Papyri voculas, quibus nihil
Humanius certè eſt, nihilque ſævius.
Quam, per Jovem, de Amantibus meret malè,
Primus loquacem qui characterum luem,
Simulque acerbam prorogandæ abſentiæ
Invenit artem! nempè amator frigidus
Tui ſim, in umbra ſi te amare ſit ſatis.
Redde, oro, redde exemplar. exemplar peto;
Exemplar altiore voce flagito,
Reflagitoque millies. Torvè abnuis?
In jus vocabo; contumacem, & jurium
Frænos recuſantem omnium, & furem tui,
Furti arguam; ſique aſſequar, pœnæ loco,
Nunquam deinceps ipſe te dimiſero.

INSTICIENS APOLLO

ILLUSTRISSIMUM, ATQUE ERUDITISSIMUM

HENRICUM

DE NOVA VILLA

Quam humaniſſimè Apathiſtarum Carminibus aures accomodantem,

His verbis eoſdem Apathiſtas alloquitur.

ELEGIA.

Quiſquis in hoc ſacro Muſis nutritus Aſylo,
Emeritus noſtræ præmia frondis, ades;
Sume age majoremque animum, mentemque virilem,
Hæc leve nil patitur, nil mediocre dies.
Ludat Amans, ploretque Elegus, vateſque fatigent
Arma Epicos, Lyricum palma, pugilve juvent;
Sed duce me ingenium ſublime feratur, & illi
(Aſpirante Deo) det novus ardor opem.
Namque Henricus adeſt, Henricus dulce Britanni,
Et decus Imperii, Præſidiumque Togæ.
Neve ſatis tibi noſſe Virum, ſeu multa potentem
Conſilio, aut æquis moribus ingenuum;
Quam majora vigent virtutis ſemina in illo

Pectore! quotque artes vis alit una ſimul?
Quicquid Roma vetus, quicquid ſcivistis, Athenæ,
Excepit ſtudiis mens operoſa ſuis.
Hunc quoties vidi meditantem oracula legum,
Verboſi ambages expediiſſe fori!
Quin illi patuit rerum natura, quid imo
Nutrit terra ſinu, quis parit humor aquas.
Regnorum ille vices veteris monumentaque famæ
Novit, & obſcuris ſplendida ſigna notis.
Vox ipſa, incertum eſt, Graium magis, anne Quiritum
Aſſerat eloquium, tam benè utrumque tenet:
Interdùm noſtra nec dedignatur in arte
Scribere divinis Carmina ducta modis.
Nec plura: Henricus tali comitante caterva,
Auditor cultus carmina veſtra bibet.
Lingua igitur caveat; tanti namque Hoſpitis ora,
Dicere vel melius, ſive tacere jubent.

Cerchiai.

CLY-

CLYPEUS ANTIQUUS,
EX MUSÆO VVOODVVARDIANO
AD VIRUM CLARISSIMUM
HENRICUM
NEVVTON, &c.

Accipe, dum belli videx, paciſque ſequeſter,
Scævola ſeu malles, malles ſeu Grotius, audis,
Hunc Clypeum, tibi votivum: Tu pandere ſolers
Argumentum ingens; ipſos in limine Gallos,
Labenteſque arces, & captæ incendia Romæ.
Parte alia miſſos ſub iniqua lege Quirites
Cernere erit; pretium appenſum, quemque adjicit hoſtis
Enſe gravem trutinam, & ſacræ ludibria lancis:
Quæ mox alma Themis, (tua cura Henrice) rependens,
Gallorum exuvias Italis adjudicat armis.
Scilicet hic magnum referentem ſigna Camillum
Aſpicias: ut victores dant terga, fugamque
Præcipitant! ut equis averſi, haſtilia vertunt!
Stantem pro templo, & capitolia celſa tenentem
Torquatus, ſi fictor omiſerit, ipſe reponis
Dedalus, artificique abſolvis mente tabellam.
Forſitan, & qualem nato Cytherea petivit,
Fatalem geſtis Clypeum luſtrare, novoſque

Digitized by Google

Antiqua non ignarus ſub imagine caſus;
Continuò tibi erit Romæ pro Mœnibus altis
Taurinum; hoc etiam Galli obſidione tenebunt,
Et regale prement, acta teſtudine limen.
Stat contrà Eugenius, ſtat Amadeus, acer uterque
Dextra limitem agens, hic Manlius, ille Camillus,
Nec Veteris Latii immemores. At non ſua Gallos
Fata vocant; Rhodani nondum petit oſtia victor
Italus, agnoſcitve ſuum Provincia nomen.
Diis aliter viſum: quis enim illi detrahere auſit
Addiderat torquem Manli quem gloria collo,
Marſini Ducis exuvias! aut quando erit unquam
Anglia præſtanti, ceu Roma, ingrata Camillo?
Tu tamen, o decus! o gentis pars inclyta noſtræ!
(Quæ nunc Auſonios tenet haud ſine numine Portus)
Solvere corde metum, & dubia ſecludere curam
Mente jubes, Latio dum porrigit Ægida Pallas,
Ingentem Clypeum informans, haſtamque coruſcans.
Forſitan & fatis contraria fata rependis:
Seu non incaſſum pelago tonat, & gerit ingens
Tempora Navali ſerto roſtrata Shovellus.
Sive oram ad Scaldis, (terris magis omnibus unam,
Poſthabita coluit Getica quam ſede Gradivus)
Marlburium novus ambit honos, nova palma moratur;
Ter patriam ut repetat ſpoliis indutus opimis,
Tertiaque arma tuæ ſuſpendat capta Minervæ.
Hic animis opus, Henrice, eſt, hic arte magiſtra:

Tu

Tu divam, tu pinge; Arnum ſi propter amœnum,
Hanc colis, & natas Medicæo ſidere Muſas,
Et ſi Pompilii, ſtirpem Magalottius æquat,
Si Flaccus Filicaia renaſcitur alter & idem;
Hos cape captorum comites, ſidibuſque Latinis
Annæ aptare para decus & res, auſpice COSMO.
Ut perteſa ſui clypeique haſtæque potentis,
(Quando hæc ſæva pio nimiùm medicina dolori)
Pacis amans victrix, tardè creſcentis Olivæ
Increpitat ſeros fœtus, ſortemque morantem.
* *
Europæ potuit cuius Regina vocari
Maluit esse Parenſ hæc illam gloria cepit
Talia ludentem Sextili menſe, premit me
Hesperii languor cœli, non excitat ardor

iv. Kal. Sept. 1707.

EPISTOLA AD EUNDEM

TUNC GENUÆ AGENTEM.

QUamvis quæ virtus jampridem, & quanta voluptas
Ingenuo ſermoni, & doctis vocibus adſit,
Fortè aliquid ſenſi; meliùs tamen edocuit me
Digreſſus, Newtone, Tuus: ſic rure beato,
Nunc veterum libris, nunc rurſum orientibus ultrò
Ex re Fabellis, jucundas duximus horas,

Uti-

Utile miſcentes Dulci. Concordia felix?
Quando animum natura dedit, doctrinaque finxit,
Qualem ſæpe Tuum tacito ſub pectore dixi,
Et prodeſſe loquendo, & delectare peritum.
At noſter populus, demens & ſtultus in uno,
Dum benè quæ reliquis ſit vis & Gratia rebus
Percipit, haudquaquam hoc rectè æſtimat: improbus hercle:
Quique amat adverſis illudere partibus, error.

Alter ſe natura & divitis ubere venæ
Plus æquo Jactans, alienas reſpuit artes
Contentus propriis: verum heu! felicia fruſtra
Semina, quæque in deterius malè fida feruntur,
Si deſit cultura ſolo; ſaltem ſeges acri
Obruitur lolio, ſterilique areſcit avena.
Dulces inter enim convivas quid rude poſſit
Cecropidæ ingenium? dum ſuaviter inſtat aniles
Fabellas iterare, & nugis addere pondus,
Illepidè urbanus, mera apis ſine cuſpide: amœnos
Seu comites catulos, leporumque enarrat acumen;
Sive Aulæ ſtudioſus, amores garrit, & iras
Fœmineas; ſeu demum affectans ſeria, ponit
Imperiis morem, & quæ jam ſors Regibus inſtet
Decernit ſapiens. Videor mi audire ſonora
Heroum geſta, & Rhythmos ſine pondere euntes:
Mirè aptos vigiles ceſſatum ducere curas.

Eſt huic diverſa, at magis inconcinna graviſque
Culpa, libris fatnè quæ ſe commendat & arte,

Nil

Digitized by Google

Nil niſi priſca crepans. Horum perdocta ſupellex,
Poſſe locos veterum ſignare, & fragmina fido
Manca tenere animo. Quod cui placeat, catus idem
Inſulſoſque ſales, & cultam Grammaticorum
Munditiem laudet. Sed quis lenimen amicum
Alternis ſermonis amans, ſocium ſibi quærat
Orbilium? importunum antiqua recludere dicta;
At latet indocilem priſcorum ſpiritus & vis.
Ergo velim ſucco ſermonem, & ſanguine plenum,
Naturæ munus; quemque Ars, tanquam ſale quodam
Aſpergat, ſuavi contingens cuncta ſapore:
Altera res quoniam ſtomacum gravat, altera contrà
Irritat; nexu tamen inter ſe apta decenti,
Non hebetem guſtum, neque pabu'a præbet iniqua.
Sed quid pergam ultrà, aut tibi cur Te oſtendere conor?
Qui cernis mores hominum ſubtilis, & artes,
Unus vivorumque madeſcis ſocrate multo,
Dulce Decus Britonum: ſi quando aut civica jura
Reſpondes, varia aut antiqui temporis acta
Enarras memor; aut belli paciſque perennem
Normam aperis, Æqui pariter Juſtique ſatelles:
Seu ſtudio paulum amoto, & cura ſuper Urbem
Sepoſita, vacuus, genio & brumalibus horis
Indulgere velis; animos ſermone morari
Artifici ſolers, & tardas fallere noctes.

Ex Villa propè Urbem ineunte Anno 1707.

Johannes Freind.

PRÆ-

PRÆDA VENATU CAPTA

Ad Illuſtriſsimum Dominum, Virum Celeberrimum Amicumque Præſtantiſſimum

Dono Miſſa.

EPIGRAMMA FESULANUM.

HÆC *Venatricis Tibi munera mitto Dianæ*
Ingenio Domini non aliena ſui.
Namque licet Sophiæ compeller nomine φίλος,
Me Venatoris vox quoque ritè decet.
Conveniunt, pulchroque ſimul duo nomina nexu,
Et Venatoris, Philoſophique ſonant.
Scilicet in ſolis Venator ſaltibus errat,
Exercetque ſuum non niſi ſolus opus:
Et rerum à prima dum quærit origine cauſas
Philoſophus ſolis gaudet in eſſe locis.
Adde, quod & ſimili titulo venatur uterque;
Unde ſit hic pecudum, quo ſit at ille genus.
Urbe procul quando mihi florida rura coluntur,
Me præſtare modò munus utrumque juvat.
Noſtri ergo hæc partem mitto Tibi dona laboris,
Quæ non grande mei pignus amoris erunt.
Cor noſtrum miſſæ nequeo ſuperaddere Prædæ,
Præda libens mentis nam fuit ante tuæ.

Devinctiſs., & Obſequentiſs.
Famulus Vin. Ambra.

Digitized by Google

ILLUSTRISSIMO DOMINO

D. HENRICO

NEVVTON

Pro elegantiſſima Elegia ab illo exarata prope Flumen Arni

In loco qui Vulgo dicitur L'Argin Groſſo.

EPIGRAMMA.

DUM blandas dulci poſcebas carmine Muſas,
Lætior effuſis quà fluit Arnus aquis;
Protenus annoſum Fluvius caput extulit undis,
Exultanſque novos ebibit aure ſonos:
Formoſaſque alto deducens gurgite Nimphas,
Forſitan hìc, dixit, Phœbus amicus adeſt?
Ite peregrino nectentes flore coronam
Quæ divum exornet laurea digna caput.
Aſt Henrice tuas, noſcens, doctiſſime voces
Queis reſonant Floræ mœnia cuncta ſuæ,
Proſiluit lymphis, dextramque hæc ſcripſit in oram
Nomen ut obſervent ſecla futura tuum.
Hìc Nevvton cecinit vates, procul ite profani,
Carminibus ſacer eſt jam locus iſte ſuis.

Can.cus Mozzi

Digitized by Google

AD ILLUSTRISSIMUM DOMINUM

DE VILLA NOVA

Poſt auditas Orationes, & Carmina quæ ipſe conſcripſerat.

DISTICON Extemporaneum.

Carmina diffundas, verbiſve loquare ſolutis
Ore tuo, loquitur Pallas, Apollo canit.

Advocatus Corſinianus.

EPIGRAMMA.

Italia Henrici prob quantum debet amori!
Laudibus exurgit pulchrior ipſa ſuis.

Antonius Maria Salvinus.

ELE-

ELEGIA.

AUreus ut noſtras ſermo delatus ad aures,
Ingenii partus nobilis ille tui;
In quo præſtantis fulget facundia linguæ,
Henrico, & COSMO Principe digna meo:
Carmina tentavi, tenue atteſtantia noſtrum
Judicium, laudes promeritaſque dare:
At Fora rauca ſtrepunt ſic litibus undique, vix ut
Muſarum ad cultum vertere verba queam;
Carmina procedunt animo deducta ſereno,
Quin animum nimiùm corpora laſſa premunt:
Exhauſtæ ſtudium prohibent aſſumere vires;
Menſque minùs gracili corpore noſtra valet.
Non benè cantantes, labor eſt, audire Camœnas;
Sic ſatius nugis abſtinuiſſe meis.
At cùm tecta ſubit Novavillæ pagina docti,
Aſſumunt vires languida membra ſuas.
Et relego, & relegi jubeo, renovata voluptas;
Quodque æger fuerim, non meminiſſe licet.
Quam Tibi vena ferax, cœli non indiga noſtri?
Nec veteri Auſonia, qui ſuperaret, erat.
Ævi reſtituas Nobis exempla prioris,
Moribus antiquis, ingenioque pari:
Ingreſſum Cœtus, recipit Florentia plaudens,
Ejus tu Muſis, & vacat illa tuis.
Læta audit ſemper recitantes Principis acta,

Attamen illa tuo dulciùs ore fluunt.
Principe pro Noſtro Superi tua vota ſequantur,
Sique valet COSMUS, *jam ſua Flora valet.*

Al. Lud. Catelani.

AD HENRICUM

DE NOVA VILLA, &c.

OB ORATIONEM AB IPSO AD M. ETRURIÆ DUCEM
Italico Idiomate habitam.

EPIGRAMMA.

PRoſpera quæ COSMO *nuper Novavilla dediſti*
Auribus adveniunt Omina grata meis:
Eloquio promptum Latio, te reddidit uſus,
Temporis & noſtri laus ea rara fuit.
Sed jam miramur Tuſco, & ſermone Diſertum,
Atque Italos primùm finxeris ore ſonos.
Non Tyrocinium novit, mens Hoſpitis alta,
Vix Opus inceptum eſt, perficiturque ſimul:
Utque priùs Gentes, Connectis Fœdere, Verba;
Solaque nunc lis eſt, quam magis illa colant.

A. A. Catelani.

Digitized by Google

AD ILLUSTRISSIMUM DOMINUM,

D. LEGATUM NEVVTON

Menſ. Novemb. A. S. 1709.

O D E.

COnſili facunde Pater ſagacis,
Docte ſemotas ſociare Gentes
Fœderis ritu; decus utriuſque, &
Arbiter Aulæ!
Italo, durus, ſine me per Alpes,
Ibis à Cœlo, tepidaque bruma;
Ibis, at noſtri immemorem ſuprema
Alloquar bora.
Te nec Auguſtum retinet Tribunal,
Artis æternæ labor! intuenda
Oraque Heroum, vetereſque faſti
Ære nitentes!
Neve Laurenti ſpecioſa Templa,
Murus & qualis Solymam deceret
Cœlitùs delapſam, onychc, ſmaragdo, i-
-aſpide pura!
Blandior cœtus nec Apollinaris
Flexerit vis, ſocraticæ Domuſque,
Et Chori qui Te docilis Magiſtro,
Lætus Amico?

Digitized by Google

Sic Tibi ſeptem placuere Colles?
Sic favor Romæ juvat hoſpitalis;
Pulchra ſic Te Parthenope, Tuique
Urna Maronis?

Serus at caros repetas Penates,
Serus è Floræ redeas ſinuque,
Jam locus ſi quis precibus, moræque
Si locus ullus.
Te rogat Gentis Pater atque Princeps,
Per ſui curam, Hoſpitiique tanti,
Hoſpitem COSMUS rogat almus, almæ
Regia Floræ:
Vota ſed COSMI retrahant euntem,
Vota ſed Floræ reditum morantis,
Vota Fernandi, Populi Patriſque
Vota ferentis:
Cernis ut morbi, volueriſque fati
Victor, ac jam certa ſalus ſuiſque
Et tuis, grata ſerie affluentes
Ordinat annos?
Nectit en? Dulceſque moras Beatrix,
Divaque in terris ſtudioſa Cœli,
Debitæ Templis, opifex Coronæ,
Soſpite ſponſo.

Pa-

Digitized by Google

Patris at nomen Pietaſque vicit,
Vicit & ſponſi, pia judiciſque
Mens, ut ingenti Pater eſſe malis
Sponſus & Urbi:
Illa te deſiderio fideli
Iſta jam quærit; procul ah! canentem
Invidet Cycnum Nova Troia Floræ,
Tameſis Arno.
Virginum primæ, (Venereſne dicam
Lucidum par, an Veneris Columbas?)
Heù! gemunt, pulchros neque dimoventes
Littore Vultus.
Jam diù noſtra fora Te Minervæ
Præſidem poſcunt, prece Te benigna
Advocat ſacra Catharina ſedi,
Te Themis Angla.
Hæc ubi juſtà Latio imminentem,
Sic & Europæ, domuit Catena,
Audiet bellante prior, revinctum
Lenis in Hoſtem.
Audiet Pacis generoſa Cuſtos,
Ægidis nuper Dea, nunc Olivæ;
Marte, præclaris vicibus, Britanno,
Mercurioque,
Uſa Marlburgo: Dominam, Ducemque,
Teque, ſublimi Magalottus ornat
Voce, Mæcenas pariter Maroque,
Tuſcus uterque.

Nec

Digitized by Google

Nec Tibi forſan Magalottus ipſe,
Muſa nec cordi eſt, modo multùm amati
Carminis nec quid poterit fugacem
Siſtere Phœbum?

ILLUSTRISSIMO DOCTISSIMOQUE VIRO

HENRICO NEVVTON,

PRO MAGNÆ BRITANNIÆ REGINA

Apud Regiam Celſitudinem Magni Ducis Etruriæ Oratori.

Querela, ob ejuſdem reditum in Angliam.

Quod placet, Etruſcas, Henrice relinquere terras,
Quantum Hominum noſtra vivit in Urbe dolet.
Anglia te ſpecimen Virtutis miſerat ad nos,
Idque equidèm eximii muneris inſtar erat.
At nunc eripiunt Te nobis Regia juſſa,
Eripiunt Doctis delicium, atque decus.
Ah quoties notas audire, & reddere voces,
Et tecum licuit conſociare dies!
Mirarique Virum ſubnixum robore mentis,
Et qualem Magni Principis aula cupit,
Conſilii plenum, cui rerum mira ſupellex,
Et qui Cecropias depopulatus opes.

Nec

Digitized by Google

Nec non Auſonias, quo ſit magis utilis Orbi,
Nomen & à ſera Poſteritate ferat.
Sive Venuſinum placuit Tibi tangere plectrum,
Carmina Apollineo tincta lepore fluunt.
Sive Elegos pangis deductæ è vertice Pindi
Adveniunt faciles ad tua vota Deæ.
Libera ſi pedibus recitas tua ſcripta, diſerti
Romanæ apparent tunc Ciceronis opes.
Juſtè igitur nobis Te lamentamur ademptum,
Gaudia nimirùm ſic fugitiva volant.

In argumentum obſequii
Lazarus Benedictus Migliorucci.

MUSA MORALIS
MUSÆ BRITANNICÆ.

EPISTOLA Reſponſiva.

HEÙ reduces greſſus iterabis Muſa Britanna?
Ah tandem viduos mœſta videbo dies!
Borghettum petii credens aſſueſcere mentem;
Ut mora facta brevis mitiget eſſe procul.
Sed neque fert animus tantiſper longiùs ire;
Corpora ſi diſtant pectora juncta manent.
Nunc hùc, nunc illùc, & ubique ſine ordine vado;

Eſt ſemper centrum Muſa Britanna meum.
Borghetti memorat mæſto tenebroſaque Eremus,
Hoc ſole occiduo nox tibi ſola manet.
Floribus & pomis viſis, & frondibus Horti;
Gaudia tunc dico ſic cecidere mea.
Sunt hederæ muro, ſunt fixaque gramina terræ;
Cur ſic me nequeo conglutinare Viro?
Inſerui multos trunco Cedroſque, Tyroſque,
Et cordi cor non inſeruiſſe licet!
Hæc dum turbata convoluo mente dolenti,
Quod redis, atque doles Muſa Britanna lego.
Tu gemis? & doleo: ſic vult deludere Fatum!
Saucius abſtergam vulnera facta tibi?
Sed tamen evincit charæ dilectio Muſæ,
Ut moneam quod ei cauſa doloris abeſt;
Applaudunt Tuſci, diviſus ab Orbe Britannus
Expectat te, ſic Orbis uterque colit.
Scipio, nec Cæſar tanto rediere triumpho;
Non ferrum ſed amor corda revincta feret.
Tyrrhenæ Charites ſophiæ, Muſæque ſequentes
Complaudent merito vocibus atque ſono.
Anglia complexu ſtringet, patriique penates,
Te junctis animis Anna vel ipſa cupit.
Ergo te ſolum non jam capit unica Tellus!
Sit ſat cum tanto nos habitaſſe Viro.
I nunc, atque novam veteri conjunge coronam;
Conſumpſit lauros Tuſcia, Flora ſuas.

Jam

Jam nunc Tritones Neptuni juſſa pavete,
Eolio firmas carcere ferte feras.
Et Zephyro atque Theti, Thirrenis ducere puppim
Fluctibus extat honor, lambere ſumma togæ.
Quò me fert amor! heu diſceſſum provoco Muſæ?
Et mens immenſo corda dolore ciet.
Jam ſuſpiria ſtent; ventus ne pellat euntem;
Stent lacbrymæ calidæ, ne fremat unda Maris.
Gaudeo ſi maneat; ſed Muſa carebit bonore?
Si pergit doleo? Scilla, Caribdis adeſt.
Sacrificare volo me totum Numini Amoris,
Auctus ſitque dolor; dum tuus auctus bonor.
Vade; ſed innexus conſiſtes pectore noſtro;
Stans tecum venio pectore Muſa tuo.
Sic erimus ſemper ſimul; ergo poſtulo tantùm,
Sit mibi cura tui: ſit tibi cura mei.

Ex Eremo Feſulano, ideſt Borghetto die 22. Novembris 1709.

Obſequentiſs. Coſmus Gualterottus Bardi
Muſa Moralis.

Digitized by Google

ILLUSTRISSIMO DOMINO

HENRICO NEVVTON

È Tuſcia in Angliam redeunti

Expreſſus Feſularum Luctus.

CARMINE ELEGIACO.

GRatulor Henricum præſentem Feſula cernens,
An plangam Nevvton perdere juſſa Virum?
Defleo Regina reditum mandante Britannum,
Gaudeo, Feſulea Te retrahente mora.
Theſaurus præſens felicia gaudia mulcet.
Theſaurum perdo? Me quatit ecce dolor.
Vita mihi præſens hilarat præcordia Amantis,
Sed Vitam perdens exanimata ruo.
Malleus ut duplex cum ferrum percutit ardens;
Sic me ferventem tundit uterque furor.
Quoque magis ferar ignoro. Proh? Mæſta dolore
Heu ſcio, terque ſcio quod nimis icta cado.
Infandum Regina jubes ſentire dolorem;
Tu me ſola premis; Tu cruciaſque ſinum.
Ergo Feſuleos colles Henrice relinques?
Feſula plus vivet Te viduata Viro?
Dimidiata feres tecum mea pectora Nevvton;

Sic

Sic vel amica potes corda ſecare manu?
Oh Dii quod facinus, quæ Juppiter acta patravi?
Quod fugias oculis dulcis ocelle meis?
Ah ſcio! ſufficitis minime Vos Tuſca Vireta;
Ut mel ſufficiens Anglica ſugat Apis.
Haud mirum? Vidi Parnaſſo Monte Virente
Siccata lauro, quod Cypariſſus erat.
Crevit aduſque dolor, quod pulchras Ambra Coronas,
Floridus & Bardi comminuere ſuas.
Muſaque cuncta manet nigro velata colore,
Altos & gemitus, flenſque, tacenſque trahit.
Hic Cytharas fractas, hic plectra relicta videbam;
Nimirum noſter vadit Apollo procul.
Quid tamen in querulos Muſarum corruo ſenſus,
Si mihi plus cunctis maxima cauſa mali eſt?
Non me Progenitam jactabam Atlante Parente,
Mecum erat Atlas cui pondus ab Orbe leve.
Hoſpite Teque meo jactor Cicerone fidele,
Si quondam mecum jam Catilina fuit.
Inter Biſſenas Urbes me Tuſcus honorat?
Æſtimo plus, unum me coluiſſe Virum.
Anglia ſic nobis ſupremos Feſulæ honores,
Forſan & extremos invidioſa rapis?
Heu fulvos Boreæ contemptos trado capillos,
Et deſperatum dilacerabo ſinum.
Promam ubicumque ferar gemebundas ore querelas,
Ungue peroffenſas dilaniante genas.

Ite

Ite procul Driades noſtræ, procul ite Napeæ,
Pectoris aut cantet fiſtula mæſta nota.
Æquora confido referent quæ ſola Britannum;
Quod lacbrymis aderunt aſperiora minus.
Æquora Vos igitur, Vos bunc Tritonia Regna,
Diſceſſum Navis Vos probibete rogo:
Sed fallor! Zephiri ſuſpirant mollibus auris,
Et placido vultu, ſpectat uterque ſinus.
Omnia Vos oro ſaltem Vos ora Britanna
Effugite appulſum. Sic rediturus erit.
Sed fallor nimium! Regina digna jubente,
Brachia dilatat Tortus uterque ſua.
Sic ergo Miſeram Fatum te Feſula ſpernit?
Ah! ſic aſperni ſponſa vetuſta ſolet.
Vade licet moriar, digno cumulandus honore,
Feſulam & antiquam ſemper amandus ama.
Sic me Phænicem redivivam ſole Britanno
Reddet amor priſcus junctus amore novo.
Semper amatus eris, ſit Feſula ſemper amata,
Sic erit in vitam, Vitaque amoris, amor.

In Conventu S. Franc. Civitatis Feſularum die 20. Februarii 1710.

Addictiſs & Obſeq. Servus
Fr. Caſimirus de Flor. ex Reformatis Franc.

IL-

Digitized by Google

ILLUSTRISSIMO DOMINO

HENRICO

DE NOVA VILLA,

ANNÆ MAGNÆ BRITANNIÆ REGINÆ

Apud Etruriæ Magnum Ducem, & Genuenſium Rempublicam Ablegato,

Viro Clariſſimo atque Doctiſſimo, deque bonis omnibus egregiè merito.

EPIGRAMMA.

SI Virtutis amor, Rectique immenſa Cupido,
Cautaque cum nivea ſimplicitate fides,
Si vigor, & magnis ſolers induſtria rebus
Humanum extulerunt ſecla per ulla decus:
In te certè uno cumulata Henrice refulgent,
Ut tibi non ſuetum gloria ſternat iter;
Quippe pari ingenuas Genio complecteris Artes,
Grandia quo Regum Munia ſemper obis;
Sacra graves inter curas ſeris otia Muſis,
Nec rigido inſontes Deſpicis ore Deas;
Non te Vulgus iners pulcris avertere cœptis,
Obſcuræ potis eſt non timor invidiæ.
Cæleſtem namque Aſtra animum præclara tuentur,
Jup-

Digitized by Google

Juppiter & toto protegit uſque ſinu;
Salve Summe Heros, cui ſors, cui nobile fatum
Mirandi partes tot dedit Ingenii:
Nequidquam fluvio ſtyx volvitur atra profundo
Ne tua poſt cineres fama ſuperſtes eat;
Divinæ te Mentis opes, te ingentia facta,
Docta Virum æterna laude per ora ferent.

Jo: Baptiſta Comes Fantonius D. D.

O D E
AD HENRICUM
DE NOVA VILLA.

Parva Tyrrhenum dare me per æquor
Vela quid juſſit Rhedicina Mater,
Arte materna vacuum, ſuique
Carminis uſu!
Iſidis multùm levat aura, multùm
Tibridis cycnos; ego matre Diva
Heu! minor proles, ego apis Latinæ,
Fucus an, oræ,
*Nubium tractus *mutuens aperti,* metuenſ
Spiritus fundo tenues, odoras

Uvido

Uvido circumvolitans Liburni in
Littore myrtos:
Simplici myrto, nihil allaboro
Altius, ſi quid petiit benigni
Villa Corvini, petiere Sylvæ
Conſule dignæ.
Nempe ſub plectro minùs efficaci
Barbitos fruſtra trepidat, Magiſtri
Qua manum ſenſit facilè ſonorus,
Cætera ſurdus.
Te juvet mirè tetigiſſe chordam,
Qualis Hanneſi reſonat Camœnæ,
Movit & qualem Filicaia ſacro
Pectinis auro.
Jam tuæ ſpondet chelys alma dextræ,
Anglico nuper modulata civi,
Nuper Etruſco, quod & his in oris,
Vivat, & illis.

Kal. Maji 1710.

AD ILLUSTRISSIMUM DOMINUM

HENRICUM
NEVV TON

MAGNÆ BRITANNIÆ POTENTISSIMÆ REGINÆ

Ad Regiam Celſitudinem Sereniſſimi M. Etruriæ Ducis Ablegatum,

In ejus in Patriam reditu.

ELEGIA.

PIndi deliciæ Muſarum incenſus amore,
Quem donaſſe ſua gaudet Apollo lyra;
Nevvtonus Italicis ingens decus, additus oris
Quem jactat civem terra Britanna ſuum;
Terra Britanna viris, armis, ſtudiiſque decora,
Quæve ſolo victrix jura dat, atque Mari.
Nevvtonus Antiſtes Themidos, ſuadæque medulla,
Quem Charitèſve ſuum Mnemoſynèque vocat.
Nevvtonus in Patriam caro divulſus ab Arno
Non ſine amicorum fletibus avehitur.
Anna, potens rerum, caſtrorumque inclyta mater,
Cur tanti nobis ſubtrahis ora Viri?
Quis magè præſentem potis eſt Te ſiſtere nobis,

Con-

Conſpicuum & Numen reddere quiſve tuum?
Quis Majeſtatem Regnique referre Britanni,
Reginæ excelſæ quis pote grande jubar?
Doctior aut illo: quiſnam facundior alter,
Clarus & humani dotibus ingenii?
Non deſunt iſthic qui publica munia poſſint
Implere, & faciant Regibus uſque ſatis.
Aſt opus ingenuas hìc eſt qui vindicet Artes,
Exemploque libens excolat ipſe ſuo;
Præbeat & doctis facilem ſermonibus aurem,
Etruſcis Muſis, Auſoniiſque ſimul.
Dum tu orbem peragras Felix victricibus armis,
Hic ſtudia illuſtret nobile Pacis opus.
Nominis atque Angli decus immortale propaget,
Quos Marti ſapiens juncta Minerva juvat.
Otia magna facit Regali pectore Coſmus,
Et facit arma feri militis eſſe procul.
Dumque aliis gliſcunt bellorum incendia terris,
Alma beat Populos Pax, & amica Quies.
Otia ſunt ſtudiis ergo exercenda benignis,
Ne ſit pigritiæ, deſidiæque locus.
Nevvtone tu monſtras verum pulcrumque laborem,
Ingenioque beas commoda noſtra tuo.
Certè habet in magno generoſa Britannia Regno
Artibus egregios ingenioque Viros.
Sed tamen ab video magnam felicibus Annam
Votis expetere, & Te quoque velle ſuum;

Pectore qui condis ſacra, & civilia jura,
Quique es, & ingenio conſilioque potens.
Allicit atque Uxor, thalami Regina pudici,
Abſentem quæ te jam dolet eſſe diu;
Et geminæ alliciunt dulces, tua lumina, Natæ;
Queis nil caſtius aut pulchrius Orbis habet.
Quid facias? retinet, ſtudiis Florentia mater,
Et retinet ſtudiis, & Tibi amica cohors.
Sed Dominæ Imperium vel vincla tenacia rumpit,
Eripit & nobis, nec ſinit eſſe tuum.
Vade igitur noſtro in Patriam deductus amore;
Vade age cum fauſtis lætus & ominibus.
Sed ne te capiant dilectæ oblivia Floræ,
Salvinique, rogo, ſis memor uſque tui.

Antonius Maria Salvinus.

ALL'

Digitized by Google

ALL' ILLUSTRISSIMO SIGNORE
IL SIGNORE
ENRICO NEVVTON
Inviato Straordinario di S. M. Brittanica, alla Real Corte di Toſcana.

Per lo ſuo ritorno in Inghilterra.

CANZONE
DI BRANDALIGO VENEROSI DE' CONTI DI STRIDO.

I.

TU ſenti Etruria; dal tuo vago Cielo
Parte il Britanno Enrico;
Quei, ch' ardendo per te d'oſſequio, e Zelo,
Vive alla gloria de' tuoi ſtudi amico.
Egli però non volontario parte,
Ma il tragge autorità di ſua Regina:
Che a Lui ſublime Dignità comparte;
E vuol ſi eccelſa mente a sè vicina:
Di cui librò l'ineſtimabil pondo,
Per ventilar gli affari alti del Mondo.

Digitized by Google

II.

Ei gran Meſſaggio alla Toſcana Corte.
Dal Tamigi ſen venne ;
Con docil Cuore, e con maniere accorte,
A tutti caro, il ſommo onor ſoſtenne
Per ogni detto, traſparian dell'Alma
Le più ſincere, e fervide ſcintille:
E di ſue cure la gravoſa Salma
Reggea Prudenza, fra virtudi mille,
E al Toſco Re, di Lui contento, appieno,
Parlando, empiean di maraviglia il ſeno.

III.

O *Sovrana dell'Arno, alma* Cittade,
Quanta ſtraniera luce
Perdon le ricche tue belle Contrade!
Enrico parte, e nel partir conduce
Seco il più fino amor di tutti i Cuori:
E in ogni cuor laſcia 'l ſuo amore impreſſo;
Seco portando i meritati onori
Laſcia de' merti ſuoi forte rifleſſo;
Onde men fa la perdita funeſta,
Il valor di chi parte, e di chi reſta.

Fin

IV.

Fin ch'avran vita i chiari ingegni egregi
Dell' inclita Fiorenza,
Ragionerà de' ſuoi ſublimi pregi
La ſtretta in verſi, e la ſciolta eloquenza.
Celebreran del ſaggio Oſpite il ſenno
Ne i maneggi Politici, e Civili;
E quei che in alto più ſalir lo fenno
Figli di nobil cuor tratti gentili;
Ed a Lui col color d'ogni ſuo fatto
Vivo di Laude formeran ritratto.

V.

Io certo, fin che avrò le Muſe al fianco,
E in ſen Febeo furore,
Mai non ſarò di cantar Inni ſtanco,
Alzando fino all'Etra il ſuo valore.
Dirò quel, che ſedendo in Pindo un giorno,
Aſcoltai dalle Vergini ſorelle.
Dicean: felice Flora, in cui ſi adorno
Spirto, impreſſe di gloria orme ſi belle;
E dell' ingegno alzò le fulgid' ale,
Ove del tempo Arcier non giunge ſtrale.

Digitized by Google

VI.

Per l'immenſa del Ciel ſtupenda mole
Imprende arduo viaggio;
Colla gran Mente per le vie del Sole
Poggia, nè teme il sì poſſente raggio;
Và meditando la grandezza, e i moti
Di quei Globi, ed i loro incontri, e'l ſito;
Gl'influſſi buoni, e rei, ſono a lui noti,
Che piovon da quell'Etere infinito:
E par, che gli Aſtri ſteſſi, a farlo eſperto,
Ogni ſecreto lor, gli abbian ſcoperto.

VII.

Onde per Lui la provida Natura
Correre al petto ſente
Freddi vapori di geloſa cura.
Sà chè paleſi alla felice mente
Sono i più aſtruſi ſuoi profondi arcani;
Tante cagioni, e naturali effetti
Non ſolo ei sà, ma ancor tratta con mani;
In meccanici ordigni, i vari affetti
Scopre de i Corpi, e come dentro al Voto
Vicende tante, abbia la vita, e'l moto.

Della

VIII.

Della mia Piſa l'immortal Liceo,
E quei Coſcritti Padri
Dican, s'io ſono di menzogna reo.
Egli con modi amabili, e leggiadri
Trattò con eſſi, e lo ſplendor diffuſe
Di ſua vaſta Dottrina in gravi ſenſi.
La morta gloria dell'Auſonie Muſe
In Carmi avviva di bel foco accenſi;
E al puro ſtil ſentenze alte congiunge;
E nuovo pregio, al ſermon priſco aggiunge.

IX.

E pure alto Signor, lungi n'andrai
Dalle gradite ſponde
D'Arno, che forſe non ſarà più mai
Chiaro a Te ſpeglio, colle limpid' onde;
Tenta, o bel Fiume, come amor ti ſprona,
D'Alfeo gli antichi rinovar prodigj;
Là dove del tuo Caro il nome ſuona,
Per ſotterranee vie corri al Tamigi;
E godrai ſempre, entro quell'alueo accolto,
La Maeſtà del reverito Volto.

X.

Ma laſſo, io quì rammento antica ſola,
Fatto dal duolo inſano;
E intanto Enrico parte, e 'l tempo vola,
E aduggia ombra di lutto il ſuol Toſcano.
Or mentre Ei ſcioglie da i Tirreni lidi
Intento a ritrovar l'Anglica Teti:
Vanno dietro mill' occhi, e mille gridi
Quaſi in corteggio a i volatori abeti;
Ferve ogni Cuore in affannoſi moti;
Rimbomba l'Aria, e 'l Mar d'Augurj, e Voti.

SENATORIS FILICAIÆ
ODE
IN MOGARINUM,
Ad Ejuſdem Affinem, Bernæ agentem.

DIverſa Imperiis, more hominum, data eſt
Ætas. Primùm etenim repere, (ita ut loquar)
Dein firmare gradum, mox adoleſcere,
Senſim denique in ardui
Staturam, ac faciem Corporis erigi.

Re-

Digitized by Google

Regno, Eoe, tuo, Flos, alia obtigit
Sors; naſci ſiquidem, creſcere, & altiùs
Extolli fuit novum Opus.
Flavum vela Tagum vix tua viderant;
Et jam jam ſpecie fortis, odoreque
Armis per mediam victor Iberiam
Spargebare fragrantibus.
Jam pugnare tuo ſub Labaro acriùs
Muſæ ardent Italæ; nec tibi adoreæ
Deſunt, Pierium Tuſca viriliter
Martem Claſſica dum cient.
Nevvtone, ac Somero jam ducibus, tibi
Latè Orbis ditio parta Britannici,
Quodque Anglo haud dubiè vaſtius ambitu
Mens complectitur utraque.
Verùm inculta riget ſub Jove frigido
Quà Tellus hyemi ſacra diutinæ,
Quid ſcabra indomitæ proxima Rhætiæ
Teſqua, Helvetica quid juga
Expugnata Lyræ ſpiritu ab Anglicæ
Dicam, hirtique ſoli barbariem tuo
Manſuetam Imperio? Nil penitus, nihil
Manningo inſuperabile eſt.
Hic terſæ madidus lacte Venuſtæ,
Totoque ingenium fartus Apolline
Citra ſegnitiem cautus, & impetum
Citra audax, tua longiùs

 Fert

Fert Vexilla Novi Conditor Imperi,
Et me fronde, (loquarne, an ſileam?) tua
Fronde, inquam, redimit, quæ modò regiis
Jam te frontibus implicat.
Divinare licetne? Huic ego Laureæ,
Alæ inſtar, vehitur quæ ſimul, & vehit,
Regnantum anteferam non Diademata,
Non creſſæ radios Comæ.
Hinc ſublatus humo vaſta ego Nubium
Conſcendam ſpatia. En, te auſpice, iter patet;
En monſtrante viam Vate Britannico,
Quò quò vertam oculos, juvat
Veſtigare, odor an Gentibus hic tuus
Tam ſuave imperitans, Orbis & infimi
Rex, vi blanda aliud nunc ſuper aera
Regnum quæſierit ſibi.

EPIGRAMMA,

SUB ICONE,

HENRICI DE NOVA VILLA.

Quicquid agit Pallas, quicquid Prudentia monſtrat,
Ingenio, Nevvton, Conſilioque refert.

Joſ. Averani, J. Civilis Pr. Piſis.

L'IL-

L' ILLUSTRISSIMO SIGNORE
ENRICO NEVVTON
Inviato Straordinario di S. M. Brittanica, alla Corte di Toſcana,

Eſſendo dalla ſua Sovrana richiamato.

SONETTO.

Piangete o Muſe, che dell'Arno in riva
Dolce ſpiegate armonioſo canto,
E ricoperte di lugubre ammanto,
Itene a corteggiar l'afflitta Diva.
Flora la Bella di conforto priva,
Svelleſi i crini, e ſi diſtempra in pianto,
Calpeſta diſperata il Regio Manto,
Ne ſembra ch'in ſe ſteſſa, ella più viva.
L'alta cagion di così rio dolore,
Non ſapete qual ſia? ahimè pavento,
All'annunzio funeſto, aprirvi il core.
Enrico ſua delizia, ed ornamento,
Chiama alla Patria obbedienza, e Amore;
Muſe piangete; a voi farò concento.

Del Sig. Cavalier Tommaſo Dercham
Baronetto Ingleſe.

NELL' ESSER RICHIAMATO

L' ILLUSTRISSIMO SIGNORE

ENRICO NEVVTON

Dalla Real Corte di Toſcana, ove per più Anni ha eſercitata con ſomma gloria la Carica d' Inviato della Regina della Gran Brettagna.

SONETTO.

Piangete pure, o Muſe, in meſto Coro,
Che dove già n' andaſte all' Arno intorno
Cinte le tempia, e 'l Crin di verde alloro,
E di faſtoſo ammanto il petto adorno.
Or qual ſia ſuor del pianto altro riſtoro!
Se Apollo non fa più tra voi ſoggiorno?
Perdeſte, ahi pur perdeſte ogni teſoro,
E s' oſcurò per ſempre il voſtro giorno.
Parte Errigo ſi parte almo ſoſtegno
Di quell' inclita noſtra alta grandezza:
Suo Amor ben laſcia per eterno pegno.
Fiorenza a te, che più d' ogn' altra apprezza,
E sfolgorando or nel natìo ſuo Regno
Vuol te vie più illuſtrar con ſua chiarezza.

Del Sig. Cavalier Giulio Ceſare Ricaſoli.

ALL' ILLUSTRISSIMO SIGNORE

E N R I C O
N E VV T O N

PER LA SUA PARTENZA

SONETTO.

TU parti, ENRICO, e teco porti il Corè
D' ognun, che nel felice almo Paeſe,
Che l' Arno irrìga, il tuo trattar corteſe
Degno conobbe d' immortale amore.
Tu parti, Enrico, e accreſce il mio dolore
L' aver tant' altre tue Virtù compreſe:
Il genio volto all' onorare impreſe,
Della bell' Alma il nobile candore.
Taccio il ſommo ſaver, l' alta eloquenza,
Per cui, ſe ſciolto parli, a quel d' Arpino
Non cedi, e'l Veroneſe adegui in verſi.
Quindi, pel tuo partir, di pianto aſperſi
Fian ſempre gli Occhi miei, ſpirto divino.
E meco piangeran Piſa, e Fiorenza.

In ſegno di Stima, e d'Oſſequio
Aleſſandro Marchetti.

Digitized by Google

ALL' ILLUSTRISSIMO SIGNORE

ENRICO
NEVVTON

Inviato Straordinario di S. M. della Gran Brettagna

Alla Corte di Toſcana, ed alla Republica di Genova.

ILLUSTRISSIMO SIGNORE.

CON riverente divozione conſacro al genio virtuoſo di V. S. Illuſtriſs. le preſenti Oſſervazioni, da me fatte nel Diario Italico, da Nobile Autore publicato; poichè, contenendo queſte la realtà di varj monumenti laſciatici da gli antichi Romani, non ſolo a Lei ſi convengono, per eſſer Imitatore de' medemi nelle ottime diſcipline, e nella ſplendidezza de' coſtumi, de' quali con altre belle doti ſi adorna; ma anche perchè,

ha grande intelligenza delle Iſtorie ; e delle memorie degli ſteſſi antichi Romani ; E di ciò ne diede baſtevol ſaggio a coloro, ch' ebbero l' occaſione di trattarla, quando Ella ſpinta da genio nobile, ed amore verſo le noſtre antichità, venne a bella poſta in Roma l' Anno ſcorſo a ſoggiornarvi. In queſto ſpazio di tempo avendo io avuto la ſorte di dedicarle la ſervitù mia, più degli altri ammirai l' alto ſuo Sapere, e negli Studj Poetici, e nell' Erudizioni Iſtoriche ; e mentre ſi compiacque della mia compagnìa nella viſita delle Antichità non ſolo di Roma, ma dell' antiche Ville Tiburtìne, Tuſculane, a di altre circonvicine, mi ricordava con maraviglioſa felicità di memoria, e facondia di dire, le medeſime antichità. Or avendo io fatta queſta piccola fatica, per compiacere alcuni Curioſi, e Studioſi di eſſe la ſupplico, mentre gliela preſento, benignamente gradirla, ed a V. S. Illuſtriſsima con tutto l' Oſſequio fò profondiſsima riverenza.

Di V. S. Illuſtriſs.

Roma 24. Luglio 1709.

Umiliſs., Divotiſs., ed Obligatiſs. Servitore
Franceſco de' Ficoroni.

ILLUSTRISSIMO SIGNORE,

MIO SIGNORE, E PADRON COLENDISSIMO.

Conforme mi diedi l'onore di ſignificare in perſona a V. S. Illuſtriſs. la ſera di Mercoledì, fù ella jer mattina propoſto dal noſtro Sig. Arciconſolo, perchè reſtaſſe ammeſſa nella noſtra Accademia; e tutti alzatiſi immediatamente in piedi, acclamarono V. S. Illuſtriſsima a viva voce, ſenza oſſervare alcuna delle ſolite formalità. La celebrità del ſuo Nome, e molto più il merito della ſua Sapienza, e Virtù potevano ſole baſtare per ottenerle indubitatamente un tal grado; ma la grandiſſima benevolenza da V. S. Illuſtriſs. dimoſtrata alla noſtra Adunanza; e l'amore ſviſceratiſſimo, che ha ſempre avuto agli Studj, e alla coltura della noſtra Lingua nativa, coſtituivano gli Accademici in un debito indiſpenſabile di proteſtare a V. S. Illuſtriſs. con un ſimile atto d'oſſequio la loro perpetua gratitudine, e divozione, ed oltre a ciò vi è concorſo unitamente il gagliardiſsimo impulſo dell' A. R. del Sereniſs. Gran Duca N. S., e la benigniſſima condeſcendenza del Sereniſs. Principe Noſtro Protettore; che han goduto in eſtremo di vedere accreſciuta alla noſtra Accademia una gloria sì grande, men-

Digitized by Google

tre V.S. Illuſtriſsima ſi è compiaciuta di eſſerci annoverato fra i ſuoi; Ed io, che non meno di ogn' altro ſono ſtato da tanto tempo oſſequioſiſſimo Veneratore de' ſuoi altiſſimi pregj, con vero, e profondo riſpetto mi dò l'onore di ſottoſcrivermi.

Di V.S. Illuſtriſs.

Di Caſa Venerdì primo d'Agoſto, a ore 21. e mezzo 1710.

Divotiſs. Obligatiſs. Servitor vero
L'Innominato Pandolfo Pandolfini Vice-Secret.

AD ANTON. M. SALVINUM.

EPIGRAMMA.

Quomodocunque meis contingat Vita libellis,
Mì ſatis eſt, Italis, ore favente legi.

FINIS.

Digitized by Google

INDEX
ORATIONUM.

ORatio ad M. Etruriæ Ducem die ejus Natali. 1705. *p.* 3.
Oratio ad eundem in reditum ipſius Florentiã poſt Ferias Octobres ex Seceſſu Ambrogiano. 1705. *p.* 7.
Libellus ſupplex M. D. oblatus. *p.* 10.
Libellus ſupplex ad Ducem, & Senatum Genuenſem de vindicanda Famuli cæde. *p.* 11.

INDEX CARMINUM.

V. Ambræ Epigramma Feſulanum. *p.* 68.
Apathiſtarum Academiam ingredienti Henr. de Nova Villa, Elegia. *p.* 61.
Ad Arcadas Romanos. *p.* 26.
In Aſtro meteorologiam J. Goad Inſcriptio. *p.* 20.
In eandem Carmen. *p.* 23.

In Simulacrum B. Averanii. *p.* 18.
J. Averanii Epigramma in Iconem Auctoris. *p.* 96.
C. G. *Bardi Muſa Moralis.* *p.* 77.

F.

F. Caſimiri Elegia. p. 80.
A. L. Catelani Epigramma ad Henr. de Nova Villa p. 37. *Epiſtola ad eundem* p. 38. *Elegia* p 40. *Elegia* p. 71. *Epigramma*. p. 72.
Advocati Corſiniani Epigramma. p. 70.
Ad Academiam della Cruſca ante Encænia Filicajana. p. 17.

J. B. Comitis Fantonii Epigramma. p. 83.
V. Filicaiæ Ode ad F. Manningum. p. 94.
Ode ad Henr. de Nova Villa. p. 3. *Epigramma* p. 7. *Ode ad eundem de Mogarino* p. 8. *de Cadavere Mogarini*. p. 10. *Epigramma de Mogarino* p. 12 *Ode de Mogarino*. p. 43. *de eodem*. p. 46. *Ode ad Henr de Nova Villa dum Genuæ moraretur*. p. 52. *Jambi in idem Argumentum*. p. 59. *Ode ad DD. Sommerum* p. 48.
Ode in memoriam Senatoris Filicaiæ. p. 18.
Nemora Florentina Elegia. p. 30.
Florentia ad Annam M. Brittaniæ Reginam. p. 29.
J. Freindii Epiſtola. p. 65.
In Villam Imp. Hadriani. p. 24.

Ad Equitem G. Kneller. Pictorem. p. 28.

Inſcriptio Statuæ Leopoldi Cardinalis. p. 16.
Epigramma in eandem. p. 17.

L. B. Miglioruccii Epigramma. p. 72.
Inſcriptum novo Teſtamento Græco Milliano. p. 27.
In Mogarinum Filicaiæ. p. 11.
Can. Mozzæ Epigramma. p. 69.
Inſcriptio ad Hen. de Nova Villa. p. 3.
Ode ad Henr. de Nova Villa. p. 73.
Alia ejuſdem Auctoris p. 84. Carmen ejuſdem Auctoris in Clypeum Antiquum VVoodvvordianum. p. 63.

A. M. Salvini Epigramma. p. 70. Elegia. p. 86.
In Effigiem D. D. Someri. p. 28. Scazontes in eandem. p. 28.
De Tameſi, ex Anglico. p. 27.

In Vallem Umbroſam Etruſcorum. p. 25.
In mortem Stephani VValler. Elegia. p. 13.

Digitized by Google

Illuſtriſſime Viro

HENRICO NEVVTONIO

ANNÆ BRITANNIARUM REGINÆ
Ad Magnum Etruriæ Ducem, & Genuenſium Rempublicam

ABLEGATO

JOANNES BAPTISTA FANTONIUS S. P. D.

Bono certe literarum fato evenit, ut quum a florentiſſimo Angliæ Regno in pulcherrimam Italiæ Provinciam Etruriam Legatus mittendus eſſet, tu potiſſimùm Henrice Illuſtriſſime eligereris, qui inclitæ terra marique gentis Veterem erga nos benevolentiam confirmares. Nam huic muneri poſtquam egregie ſatisfeciſti duos inter diſiunctiſſimos populos mirabiles amoris ſenſus excitando, reliquum omne temporis, quod tibi a publicis curis ſuperfuit, id tu magno animo ad liberales diſciplinas excolendas, & qui eos profitentur ornandos, fovendoſque contuliſti. Quare nemini mirum eſſe debet ſi quemadmodum nova hac ſapientiæ Laude cæteris antecellis, atque iis præſertim qui Politices, & muſarum ſtudia, res a natura copulatas errore divellunt, mirum non eſt, inquam, ſi tanto eru-

di-

ditorum conſenſu præclaræ in eos Voluntati tuæ Honor decernitur immortalis. Hinc fit ut riſum potius, quam indignationem moveat quorundam impudentia qui ruſtico atque agreſti contemptu inutiles eſſe ingenuas artes affirmanr Rempublicam capeſſentibus, ejuſque adminiſtrandæ cognitionem hauriri a ſola experientia poſſe autumant. Atqui ſi majorum inſtituta revererentur, ſi Græcas pauliſper, aut Romanas Hiſtorias evoluerent, agerent ut puto, cum literis honorificentius, & quantum eae tum pacis tempore, tum belli amicis ſuis profuerint, omnis illos admoneret antiquitas. Sed ni fallor deſidiæ potius dulcedine, quam veritatis ignoratione decipiuntur. Quippe cui dubium eſſe poteſt ingentes illos Heroas qui terrarum orbem vel peragrarunt victoriis, vel ſubactum ſaluberrimis legibus Rexerunt, cum Rhetoribus adoſicentiam, ac juventutem, cum philoſophis verò Vitam univerſam tranſegiſſe? Non enim eſt quiſquam, niſi inſipiens, ut quanquam natura præditus excellenti, attamen artis Præſidia ſpernere, & incomptam potius, rudemque doctrinam ſequi, quam ornatam, quam validiſſimis ad ſe tuendam armis inſtructam malit. Faceſſant hinc igitur peſſimi totius elegantiæ Hoſtes, & hanc invenuſtam virtutis ſpeciem quam ſibi diligendan propoſuerunt ſine Rivali habento. Tu verò Henrice Clariſ-
fime

ſime perge quod facis regiam hanc Viam conſequendæ laudis oſtendere. Nempe cum ſumma judicii vi, ſumma doctrina, morumque gravitate, & comitate floreas, excelſæ huic Rei, cui totus incumbis, magna, fiet authoritatis acceſſio. Interim ego, ut te tanti operis acrior in dies Voluptas incendat, & ipſius in id conatus tui exempla, ſublimi loco poſita, intueare, hunc tibi quem vides librum dono dare conſtitui. Eſt is in duas partes diſtributus. Illarum prior, quæ manu eſt ſcripta, Florentinæ noſtræ Academiæ Principum, quos Conſules vocant, nudam ſimplicemque ſeriem præbet, non enim eorum Hiſtoriam ubere, & gravi conſcriptam ſtylo Salvinus Salvinus Antonii Mariæ frater natu minor adhuc abſolvit, etſi propediem editurus. In alterà quæ eſt typis excuſa, Illuſtrium quorundam ejusdem Academiæ virorum, decora, Reſque geſtæ luculenter enarrantur: Et quamvis duo hæc huius voluminis membra parum inter ſe cohaerere videantur, arctiſſimo tamen hoc nexu vinciuntur, quod utrumlibet aſpexeris innumeros in eo reperies qui difficillimis ut tu Legationibus functi, nunquam tamen leniores Muſas abjecerunt, quin immo pulcherrima nobis ingenii monimenta reliquerunt. Eſt igitur cur hoc qualecunque ſit munus magis quam tibi debeatur nemini. Cùm enim ea voluptate quæ ex liberali-

sbu

Digitized by Google

bus ſtudiis percipitur ſuaviſſima mirifice capiaris, quotieſcumque apud te de præſtantibus ingenio viris incidit ſermo, incredibili quadam lætitia perfunderis, atque integrum, niſi majora Revocarent, aut legendo, aut quæ legiſti expendendo, conderes diem. Quapropter hos doctrinæ civilis ſimul, & humanioris proceres, tui per quam ſimillimos excipe libenter, & poſtquam ab hac urbe diſceſſeris tanquam itineris comites tecum adducito. Ubi vero in Angliam perveneris quò doctrinæ laus omnis ſe recepiſſe videtur, non ideo Florentiæ tuæ memoria excidat. Sed cui præſens tot beneficiis, tantoque virtutum Splendore ſempiternum decus attuliſti, hanc ipſam, licet abſens, amare non deſinas. Dediſti nomen præcipuis in ea Academiis: habent ergo in te illæ quod ſui juris ſit, magnamque tui partem ſibi non immerito vindicant. Inter quas Florentina, quæ vocatur, Academia cujus mihi Regendæ Provincia funeſto hoc anno qui te nobis auferet demandata eſt, ut dignitate eſt Prior, ut alias omnes ſumma ergo te obſervantià non æquavit ſolum, ſed antevertit, ita in animo tuo id efflagitat, ut ſecunda ſit nulli. Hoc ego ejus nomine abs te peto, gratiasque ago immortales, quod celebratis in ea conventibus ſemper affuiſti, quod Academicos omnes, meque præſertim, ſingularibus humanitatis officiis devinxiſti. Neque putes extre-
mum

Digitized by Google

mum hoc noſtri erga te grati animi indicium extiturum. Nullus tuæ famæ extollendæ, nullus erit unquam tui nominis illuſtrandi finis. Id ego dum publica voce polliceor, felicem tibi in patriam, ad coniugem, ad liberos tuos, reditum auguror, meque demum Nevvtoniæ genti æternum devoveo. Vale. Florentiæ X. Kal. Sextil. CIↃIↃCCX.

HENRICUS DE NOVA VILLA

HENRICO BRENKMANNO

I. C. BATAVO. S.

LIX.

PUblici mihi Muneris impoſiti, vir amiciſſime, optimeque, quod totum, atque in ſolidum, animum occupare debet, conſcius memorque, ut pauliſper ſermones reſumere liceat, nos inter nudiustertius in area Divæ Mariæ V: raptim inter ambulandum habitos ſicque aliis tunc quidem intervenientibus ſtatim abruptos, de Honoribus, apud Academias, ut in Italià meritò vocantur, ſeu a me alibi acceptis, ſeu hoc loci nondum delatis, eo ſanè adhuc uſus ſum temperamento, ut neque unquam illos ambitioſus ſponte

ſponte quæſierim, neque unquam etiam inurbanus, oblatos defugerim recuſarimque. Adeoque cùm Urbem biennio abhinc viſerem perluſtraremque, atque Arcades in ipſorum numerum cooptare vellent, primò, ex pudore, intercedebam, ad extremum tamen, ceſſi: Florentiam verò demum reverſo, miſſos inde Codicillos, quaſi ipſe peterem, remittebam, niſi ab ipſis, ultrò Honos deferebatur: ita denique delatum, (neque mos aliter inſtitutus obſtitit,) gratus accepi, & Carmine ex intervallo proſequebar: ita quoque poſtea, & ejuſdem generis alterum, ab Academia Florentina collatum, Matre quaſi ac Parente, hujus alterius, non in hac civitate ſolùm, ſed omnium in ipſa Italia, perque omnem Europam, celeberrimæ. Certè lætabar admodùm, eorum cœtibus pro libitum intereſſe, adeſſe freqnenter Recitationibus Orationum Carminumque nobilium, quibus veteris Romæ, atque ſumma Athenarum Ingenia, Florentina hodierna, ad Gloriæ Famaeque certamen cum laude provocant: & tantùm querebar, intra unius Domus parietes, hæc contineri adhuc detinerique; neque ejuſdem voluptatis Gaudiique, omnes quoque alios, ubique terrarum, compotes fieri. Contentus autem, verosibi, [ſic ipſis placuit] ſtudiorum fructus decerpere, non Titulos quærebam, neque inani

no-

nominis ſono captabar. Et facilè quis Ambitum forte vitaverit, ideo quod a nobiſmetipſis ut plurimùm, noſtroque pendeat ex arbitrio; aliorum autem, ſive Beneficio, qvum ei locus fuerit, ſive Judicio, qvum non precibus impetretur, intercedere, ſeq: importunum interponere, non tantùm Ingenii ſubruſtici, ſed etiam & animi nimis ſuperbi, & incivilis eſſe, mihi ſaltem, videtur. Vale. Florentiæ ex ædibus meis.

Acre Judicium. Morum candor.
Ingenii Lepos. Senſus acuti, denſi,
graves. Stuli elegantia,
eruditionis copia
totis hiſce voluminibus
elucent.

Ant. Mar. Salvinus.

Digitized by Google

1.3.20
L162
117

ORATIONES

QUARUM ALTERA

FLORENTIAE

ANNO MDCCV.

ALTERA VERO

GENUAE

ANNO MDCCVII.

HABITA EST.

AMSTELODAMI,
MDCCX.

Digitized by Google

Digitized by Google

1.3.20 662
119

ORATIO

HABITA CORAM

MAGNO ETRURIÆ DUCE,

primo Florentiam adventu, 1705.

EX Anglia, Sereniſſime Princeps, diſcedens, in mandatis habui, à Domina mea, Sereniſſima & Potentiſſima Magnæ Britanniæ Regina, ut quamprimùm Etruriam versùs inchoato itinenere; quod tum hiberno tempore, tum viis, à militaribus copiis, obſeſſis impeditum, multò tar-

Digitized by Google

diùs, quàm in votis erat, fuerit confectum; Celſitudinem Veſtram adirem, & Ejus nomine, plurimâ ſalute impertirem, omnia offerrem præſtaremque Officia, quæ ad Benevolentiam tantos inter Principes alendam augendamque, ad Commodum Utriuſque Gentis, ad Publicum Bonum, ſpectare viderentur. Tandem verò longi equidem & difficilis itineris, tranſmiſſo Oceano, & tot Terris à tergo relictis, digna merces contigit, multùm exſpectatus, lætuſque Dies, quo fas eſt, congredi, adſpicere, alloqui Principem, cujus Prudentiam, peculiare propriumque, per tot Sæcula Mediceæ Gentis Decus, Etruria tua ſentit, tota agnoſcit, tota miratur Europa: cujus Amicitiam expetit, potentiſſima Terra Marique Regina; quæ nunc ſummâ, Domi, quiete; victricia ubique circumfert Arma, non quæſtus, non potentiæ, non oſtentationis gratiâ, non ad excutiendum innoxiis Vicinis otium, non ad turbandos veteres Fines, non ut ſuis Regnis, Regna addantur aliena; ſed ut Chriſtiano Orbi, multa perpeſſo mala, extrema metuenti, pax tandem ſolida, & manſura, & æqua Jura reddantur:

adeò

adeò ut minimè verendum ſit, tales inter Principes; eo ingenio, iis viribus, eo rerum uſu præditos, quin omnia bonâ fide coalitura, ſolumque certamen in poſterum futurum ſit uter alterum omni Officiorum genere ſuperet. Ad hoc etiam accedit, Sereniſſime Princeps, ex quo Angliam Nobiliſſimus Hoſpes adiiſti, Benevolentia ſumma, vultu, ſermone, & quibus non Animi indiciis expreſſa & teſtata, quâ ſemper excipis, Noſtrates, Tuos, pænè dixerim, Anglos, (ita de nobis meritus es) Natalibus & Indole inclytos, & aliquando Gentis ſuæ & decori & præſidio futuros; quos ſibi Italia attrahit, ſeu Civilis ſapientiæ causâ, cujus ſine Æmulo illa verè habetur Magiſtra; ſive ſtudio videndi perluſtrandique Regionem, quæ Rerum olim, ſuo merito, potiebatur; quæ non tantùm Armis, ſed & Ingenio, & Artibus prævaluit, & adhuc prævalet; quarum nuſquam, aut plura, aut majora exſtant Monumenta, quàm Florentiæ, quàm in Principis Domo; quas ille Artes, ut privatus intelligit, ut ſumma poteſtate dignum eſt, ſinu ſuo complectitur fovetque: adeo ut in Patriam reverſi,

nihil magis prædicent, nihil magis prædicandum habeant, quam Cosmi Tertii Sapientiam, Comitatem, Magnificentiam.

Interceſſit jam quoque per aliquot Sæcula, & in æternum precor obtineat! Anglos inter & Etruſcos neceſſitudo quædam, & ſumma Amicitia, innixa Fœderibus, commerciis coalita, mutuis conciliata affectibus; adeo ut Veſtrum Liburnum, ſuis, exteriſque, at Anglis Mercatoribus maximè frequens, mercibus, opibus, copiiſque omnium rerum abundans, florentiſſimum hodie totius Italiæ Emporium audiat. Hanc qui turbatam, qui non omni modò ſervatam eſſe cupiat, haud ille de Civibus ſuis, aut de Optimo & Sapientiſſimo Principe benè meruerit, tam ſuorum provido, tam amico Noſtrûm. Sed nihil hujuſmodi timere, nihil quidem ſuſpicari permittit tanta inter Principes Animorum Conjunctio, tantum inter Utrique Subditos, quaſi mutui Amoris, & omnium Officiorum certamen.

Certè nihil aliud in Votis habet, nihil ſuprà velit Domina mea, quam Cosmum Tertium, & Sui ſemper, & Magnorum Avorum ſimilem,

&

Digitized by Google

& ſi fieri poſſit, Majorem, Illuſtrioremque, Valentem, Vegetumque, rebus probè fluentibus, ſuperſtitibus Liberis, fundatâ Domo, Famâ, meritiſque ingentem, longùm Etruriam regere; hunc Populum, hanc Urbem, ſemper curam Mediceæ Gentis futuram: florere, & indies augeri Commercia; & ſi qua in parte, more rerum Humanarum, aut Sæculorum tractu, aut Hominum negligentiâ, non ſua, nedum publica, ſemper ritè curantium; aut injuriâ Potentiorum, aut ipſorum denique Principum Edictis, varia pro tempore ſtatuentium, prout publica fortè Utilitas ſuadere videbatur; ſed quibus, ut magnis ubivis, & quolibet ævo, conſtat Exemplis, non publica ſemper reſpondeat Utilitas; immutata in deterius ceſſerit, ea in integrum reponi; ſi qua adhuc reperiri poſſint, quæ in Commune Utilia ſint, ea veteribus adjici, pactiſque denuò firmari ſervarique. Et ſanè Commerciis non minimè continentur, & Felicitas ſubditorum, & Magnitudo Principum: quorum etiam amplitudini & ſecuritati, & ut unà Chriſtiani Orbis, & Totius Humani Generis bo-

no meliùs conſulatur, juſtis conditionibus pacem tandem aliquando turbatæ, afflictæ, laboranti Europæ, Summi Numinis beneficio dari concedique: ut Italia etiam Veſtra, Communis olim Patria, quod maximè cordi eſt Optimæ Reginæ, Etruſcæ Gentis Fautrici, Medicei Nominis Cultrici, non tantùm à Bello, ſed etiam à Belli metu ſecura ſit.

ORA-

Digitized by Google

ORATIO
AD
SENATUM GENUENSEM

Habita 17. *Mart.* 1707.

PER tot ſæcula in hunc uſque diem, cultam mutuis Officiis & Fide, Regnum inter Angliæ, florentiſſimamque Veſtram Rempublicam, Sereniſſime Dux, Patreſque Genuenſes, ſtabilemque adeò, imperturbatam, & diuturnam Amicitiam, ANNA Magnæ Britanniæ Regina, Mari Terrâque omnium potentiſſima, & ſervare liberis, neque

Digitized by Google

tantùm ad poſteros transmittere, ſed & ad ſummum quoque culmen, pro bono Utriuſque Gentis Publico, proque Orbis Chriſtiani commodo, producere atque promovere parata eſt. Et quidni Illa, Genſque Anglorum, quæ læta Imperio ſubeſt, juſſiſque paret, Armis Victoriiſque per Orbem Terrarum hoc ſæculo, & quo non ſæculo? potens & inclyta, ac ſuperioribus equidem, Bello Sacro, per Orientem, devictâ Cypro, & ſervatâ Syriâ inſignis, ac ni Gallorum, ſemper Anglorum gloriæ, commodiſque, & communibus Chriſtianorum utilitatibus adverſantium, nobis & artes, & fraudes, & demum arma obſtitiſſent, Hieroſolymorum etiam, ſub Ricardo & Heroe ſuo, Victrix, ac Sacri Sepulcri Vindex futura: & nunc Oceani Mariumque Domina, orbemque totum Claſſibus Commerciiſque complexa; non optimè velint, non optima precentur Ligurum Genti fortiſſimæ feliciſſimæque & in Italia contra vicinos æmuloſque toties Victrici, & tantùm non Dominæ Venetiarum, celeberrimæ maximæque Reipublicæ, ac ſuperi Maris Inſularumque Reginæ, ſe ei ſub conditionibus ſubmittentis; & inſuper Piſanorum

tan-

tandem ultrò ſe vobis dedentium, ſed ſeu pro Majeſtate, ſeu pro Modeſtia; quarum altera Virium, altera Ingenii ſibi imperantis, modumque, quod rarò fit, ſuæ Felicitati ſtatuentis, non leve indicium; Imperium & preces, vix Poſteris ac Minoribus creditum, non admiſſa, aut accepta? Foris Arma & Tropæa, per Hiſpanias, per Mauritaniam, per Aſiam, perque omnes quaſi Terrarum partes Veteribus Majoribuſque cognitas, contra Fidei Mundique Communes Hoſtes, diros impioſque Saracenos, circumlata: totumque Internum Mare, ejuſque ſinus, ipſumque Boſporum, & extremum Euxinum, Claſſibus & Triumphis plena: atque Monumenta rerum geſtarum ampliſſima ac perpetua, Minorica, Sardinia, Chius, Cyprus, Corſica adhuc Veſtra, in Sicilia Syracuſæ, in Eubœa Chalcis, in Creta Cydon, Urbes Gentium Dominæ: Almeria ac Dertuſa in Hiſpaniis, Tripolis, minorque Syrtis in Africa, Pera ad Boſporum, Amiſtra in Taurica, Civitates ad Mæotidem paludem, & ad Tanain in confinia Europæ Aſiæque; inque Aſia ipſa, ut de Tripoli, Byblo, Joppa omnium antiquiſſima taceam, Ptolemais,

& Cæſaria, Syriæ & Palæſtinæ Capita; Sidon, Tyruſque, navigationibus, divitiis, fama conſpicuæ, Marique nullo non ævo dominantes, Veſtræ omnes! Et ubi non auditum celebratumque Ligurum nomen, & cognita potentia? Ipſaque Hieroſolyma, Heroicis iſtis Temporibus, plurima per ſæcula, Sacrorum ac Religionis unica ſedes, Veſtris Auxiliis, Manibus Veſtris, Chriſto ſuo, ac Communi Domino, aſſerta redditaque: & in ipſo Sepulcro, ipſam ſupra Aram, viſa Genuenſium Inſignia; & in ſacratiſſimo Orbis loco, in memoriam Virium ſimul & Pietatis, à Balduino Rege & Victore, agnitum, cunctiſque Populis Sacrum adeuntibus, in exemplar propoſitum, præpotens Genuenſium Præſidium! Tantarumque rerum præmia, præter laudes æternas, ob defenſum propagatumque apud profanas rebelleſque Gentes, Chriſtianum Nomen; Commercia ubique culta, & quaſi Mercium Domicilia, Theodoſiæ, Peræ, Ptolemaide, omnibus tunc copiis abundantibus florentibuſque, conſtituta; & Genua tantùm non Mundi Emporium. At quaſi hæc omnia parum fuiſſent, altera quoque India, ſed longè opulentia ac am-

Digitized by Google

amplitudine præſtans, Novus planè Orbis, tunc primum à Cive ſuo Columbo detectus, & in noſtros uſus apertus, Veſtras quaſi nunc inter Provincias cenſeri, & Genuenſibus quodammodo vectigal eſſe: Ibi quidem Aurum eruitur, inde in Europam defertur; huc verò tandem navigat adpellitque; hæc Sedes Ultima, Divi Georgii ſunt Occidentis Theſauri. Quid majus ergo Vobis, Patres Conſcripti, quàm veteri Fama frui, & recentibus præſentibuſque Divitiis, Libertate ſimul ac Quiete, & in poſterum Securitate? Hanc nunc Populis præſtat Anglia, neque permittit illis amplius timere à Gente ſuperba, inquieta, & viribus nuper voto, quaſi totius noſtræ Europæ Imperium complexa. Angli & Genuenſes eaſdem Cruces extollimus erigimuſque, ſanguineas victriceſque: eundem colimus Patronum, Divum Georgium, ubique Victorem & Triumphantem: Nos Utrique, primi omnium Populorum Chriſtianam Fidem, ac ſacra vera & ſalutaria, publicè recepimus & profeſſi ſumus. Oh quanta mutui Amoris utrinque Argumenta & vincula! Neque Vobis noti ſumus ac horrendi incen-

diis & ruinis, ac toties fractâ, & violatâ fide: Veſtris credite Annalibus, & ſæpiùs etiam, fruſtrà licet ac infeliciter, contra libertatem conjurationibus atque armis motis. Non Sociis Socii, Dominorum inſtar, imperamus; non Principem, non Senatum, ut Famulos noſtros tractamus; aut pro nihilo, Jura Imperii, & Majeſtatem Reipublicæ habemus. Veneramur reveremurque Aurias Spinolaſque, veros Patriæ Patres & Liberatores, & Libertatis, utili Exemplo, cùm Bello, tum pace, Vindices ac Conſervatores. Valent Commercia ſemper in præteritum, Vobis apud Nos illa, ſemper & in futurum, tuta & ſecura. Æqui enim omnibus, nulliſque præterquam Hoſtibus, eiſque ſolùm publicæ Pacis ac Quietis turbatoribus tremendi. Exercitus Claſſeſque, foràs tantùm emittimus, prout Gentium Uſus, & Commune Bonum poſtulant; publico Mundi Veſtroque, minimè Noſtro inſiſtentes. Hæc ſola Virtus ferè ipſis incognita Romanis! Id erigendo afflictos populos, Jura Regum, majori antea vi ac poteſtate oppreſſo-

rum

rum aſſerendo ; Bataviâ iterum , Germaniáque , quæ Veteres Imperii Vices ac Majeſtatem ægrè ſuſtinet ac tuetur , nuper ſervatis ; redditâ modò Veteri Domino Inſubriâ, atque à Gallis erepto, ſuoque Principi vindicato Taurino; Amedeus etenim Eugeniuſque , fortiſſimi Heroes, ultrò agnoſcent quantum in ea parte Angliæ debeatur; Hiſpaniáque ipsâ , novi alteriuſque Mundi acceſſione, tumente, oh quanta Rerum perpetua Viciſſitudo! jamdudum domi Gallicum perpeſsâ Jugum, ſociiſque Anglis Bataviſque, quorum Ope demum excutit, conſciis ac teſtibus; atque cunctarum etiam Nationum , conſenſu ac admiratione , plauſuque conſtat. Neque in alium finem impræſentiarum, ab Anglis Terra Marique ubique vincitur , ac Oceanus ipſe, qua latè patet, & per Orbem diffunditur Univerſum, & Mediterraneum Mare , noſtris Claſſibus navigantur implenturque, quàm ut Æqua Jura , miſeræ tam diu, tantiſque malis afflictæ Europæ, reſtituantur ; & Libertas ac Majeſtas ſua, firmâ ſtabilique Pace, Bello tam pio ju-

ſto-

Digitized by Google

ſtoque, & neceſſario quoque quæſita, Gentibus ac etiam Vobis illibata ſerventur. Non enim Nobis pugnamus, non Nobis vincimus; Armis his Victoriiſque, non Angli Anglorum, ſed Humani Generis, agimus negotium.

A N A-

Digitized by Google

ANAPÆSTI,

cùm ab Illuſtriſſimo

D. COMITE MAGALOTTI

SENATORIS FILICAIÆ

Odis Donaretur.

Florentiæ VII Kal. Junii. An. 1706.

VATICINIUM.

AMSTELODAMI,

MDCCX.

Digitized by Google

Digitized by Google

ANAPÆSTI,

cùm ab Illuſtriſſimo

D. COMITE MAGALOTTI

SENATORIS FILICAIÆ

Odis Donaretur.

Florentiæ VII Kal. Junii. An. 1706.

VATICINIUM.

ISidis * pridem Juvenis Cultor,
(Vatibus Iſidis nomen amicum!)
Quâque Britannæ Palladis Arx eſt,
Quæ Muſarum Decus & Patria,
1. Redecina, ſuâ fulgens Luce,
Medio curſu Solis ad inſtar:

 Stu-

* *Oxonium, ad ripam Iſidis Fluvii.* 1. *Oxonium.*

Digitized by Google

Studiiſque modum, famamque dabit;
Superis placuit, quòd regat Artes!
Memini lætus, tempore læto,
Libriſque vacans, & mihi ſolùm,
Aut venientis laudibus Ævi;
Non ſolicitus, metuens ipſe,
Craſtina Mundo, ferretne dies
Pacem, an Turbas, irrequieto:
Expers curæ, dominuſque mei;
Seu meditetur Gallia Regnum,
Sive Batâvi Libera Jura,
Tumidus quid Iber viribus abſque,
Aut Germanus ſe minor uſque,
Anglia vel quæ ſufficit Orbi,
Tibris trepidet, cujuſve Padus,
Ignavi vel Dominus Bætis!
Fatum ſed non condimus ipſi,
Superûm Rector ridet ab alto,
Quæ ſentimus ſomnia vitæ:
Alium à noſtro vectus in Orbem,
Patriaque procul, laribuſque meis,
Et colloquiis ſemper gratis,
SOMMERI, animâ cuncta moventis;
Mihi tum luces nunquam longæ!
Sed jamdudum munere preſſus,
Tempora nuſquam vindico propria,

Nul-

Nulluſque dies meus eſt ultrà!
Gentis cui res delata foris,
Se deſpećto, conſulat aliis;
Non ille ſuas agit, at partes,
Populi, aut Domini, ſibi commiſſas:
Nulli fidens, timeat multa,
Cuncta cavebit.
Nunc movet animum quælibet aura,
Ventique leves, quique adverſi,
Gaudia multùm noſtra morantur:
Anxius atqui, pendens mentis,
Taurino iterum aut inhiet Gallus,
Iterumque novis excidet auſis?
Ad nihilum iterum recidantque minæ!
Neu cede malis, Victor Amedee,
Altior illis, parque ſecundis,
Aſpera rumpas, te Regna manent!
Sive Batâvos agitent rixæ,
Et committat mortuus ipſos
Princeps, ſed, dum vita ſinebat,
Spes afflictis unica rebus,
Belgæque ſalus deficienti;
Simul Anglorum ſtator & Orbis:
Hoſtibus at poſt Fata ſuperſtes,
Venerande tuis, Rex Gulielme!
Intraque annum Barcino, duplex

Paſſa obſidium; non ſine probro,
2. Detracta priùs, liberaque manu,
Malè captantis rerum Imperium!
Phœbuſque ſuus deficit ipſi!
Rhenus peccet quantumque mora;
Eugenio ſic Atheſis limes!
Inſubria gemens, viſa rebellis,
Mediolanum & præda Philippi!
Auxilia inter ſed tua, Princeps,
Militat æther, Superûmque Acies.
3. Modò concordes Pater & natus,
Interque Vagos Ignes primi,
4. Angli Hoſpitio ſuprà excepti,
Quo Sol noſter, renovat Mundum;
(Nunc Saturni ſtella benigne!)
5. Quam Lodoico dira minantur?
Ultrà, Heſperiæ nec premet arva.
Mincius at erunt Adduaque tui,
Omnis & ingens à fonte Padus:

Exul-

2. 12. *Maii. Defectus ſolis, & Barcinonis obſidio ſoluta.*
3. *Conjunctio Saturni & Jovis. 2. G. Arietis 24. Maii.* 1706.
4. *Aries ſecundum Arabes Anglia Aſcendens.*
5. *Noſtradamus. Cent.* 1. *n.* 50.

Aries Jovem, Cronumque monſtrabit ſimul;
Mutationes inde quot ſpecto, Deus?
Poſt ſecla multa, tempus heu! malum redit.
Quas, Celta, turbas, quaſque, Itale, tunc ſenties?

Exultantes quam benè fuſo
Sanguine ripas ire minores!
Ipſum & Xanthum ac Simoenta brevi,
(Ubi pars Belli, prælia inibant
Dii, & Deorum Genus, Heroes:)
Dura vincent Sturaque, rivi
Priùs incelebres, mox Francorum
Nobilitandi cladibus Amnes!
Terrâ at ut Undis imperat Anna;
Hincque incipient ſecula Magna,
Credita Genti, ſummaque Rerum.
Sic cecinerunt Druides olim,
6. Sicque Salonæ, Cœli interpres;
Conſcia noſtri, & Sidera Fati,
Belli nunc ac arbitra Pacis;
Galliaque horrens dabit augurium.
Seu nova metuens Italus bella,
Partibus aderit Venetus noſtris,
Inſtarque Phrygum ſapiens ſerò:
Rexque Eridanus ſocias undas
Volvet in Æquor.
Iber & tandem jus reſpiciens,
Carolumque ſuum primos illi,

(Ve-

6. *Noſtradamus. Cent.* 11. *n.* 100.

In Anglia ſedes erit Magni Imperî,
Rerumque Domina ſecla perſtabit tria!

(Veterum Orâclis credere ſi fas!)
7. Titulo Magnus, cedet honores.
At quid nobis, quid ſibi curæ,
Dudum incerti Sarmata Juris,
Fræna pati Gens neſcia ſemper?
Orbe atque vagus, vel Scytha Cæſar?
Aut Europæ, Patriæque ſimul,
Gotthorum non fauſta Tropæa!
Aſt Arma, Ferox Hungare, ponas,
Ita Libertas emitur carò;
Conſuleque tibi, Conſule Mundo!
Sacraque Phœbi, Themidiſque ferens,
Filia Recti, Diva Poëtis,
Tene unquam, Pax alma, reviſam?
Sed cùm fractus diſſilit Orbis,
Mihi, quàm, oh! felix, quamque quieta,
Nec opinanti ſtatio obvenit?
Tantùm has terras fugiunt bella;
Non ſecli, pax Principis illa!
Sperno tumultus, ſoſpite Cosmo;
Dumque Arni hoſpes, nobilis Arni,
Pulchram medius, qui ſecat Urbem;
Conjuge Muſa, quà Filicaia,
Prior is noſtris, parque vetuſtis,
Latiis, fortis; dulcis, Etruſcis,

Nu-

7. *Carolus a Carolo erit Carolo Magno Major.*

Numeris; cunctis Norma canendi:
COSMUM Cives, ſeque, regentem;
COSMUM ſanctos, ſancta docentem;
Et Tutamen, Decus & Muſis,
Unà ſecum tollit in Aſtra!
8. Seu cantet iter ſacrum Ducis, ac
Ilvam lætè vota morantem!
Siſtat Romæ ſive verendum!
Ipſam & Romam, credite vati,
Aliud præter ſe mirantem!
Seria mittat, doceat luſus,
9. Venatus, quos Tuſcia novit;
Populo gratos, Principe dignos,
Civibus ipſos, nec ſine fructu!
Quid non præſtat vis FILICAIÆ?
Miſcet verſus ille ſeveris,
Semper nectens Utile Dulci;
Curia nunc & carmina fundit!
Abeunt terræ, quò feror altus?
Mihi me incautum ſurripit iſte,
Dum malè renuens, prodeo vates,
Ac alienis induor armis!
Ad damnatas artes revocor,
Mihi & oblitas pænè per ævum:

D Puer

8. *Ad Coſmum III. M. Etruriæ Ducem Romam verſùs navigantem Ode.*
9. *De venatu Paſſerum Ode.*

Digitized by Google

Puer abjeci, repeto ſenior!
Sic MAGALOTTUS tractat amicum?
Inſedit quem totus Apollo,
Studiiſque valens, conſiliiſque,
Et Tyrrheni Gloria Regni.
Animi quò Mens! Oh, miſerere,
Ipſe canentis, pereuntiſque.

VATI-

Digitized by Google

VATICINIUM
CARMINE HEROÏCO.

Kal. Jun. 1706.

IPſe Iſidis pridem cultor florente juventâ,
Vatibus oh Iſidis nunquam non nomen Amicum!
Hîc Pallas, propria dominatur in Arce, Britanna;
Muſarum ante alias, Patria eſt hîc, & Decus ingens:
Effert os terris ſacrum Redecina refulgens
Luce ſuâ, medio curſu quaſi ſolis ad inſtar:
Illa dabit formam ſtudiis, famamque recludet;
Artes qua Superi, certaque in ſede locarunt!
Quam memini lætus, vitæ quoque tempore læto,

Digitized by Google

Cùmque libris ſolùm, ſolùm mihi cùmque vacabam
Sæcla animo volvens, & laudis captus amore;
Solicituſque parùm vicibus mutabilis ævi,
Craſtina lux turbas, vel munera ferret olivæ:
Ipſe mei Dominus, non mentem cura momordit,
Europæ an noſtræ minitetur Gallia Regnum,
An ſemper Batavis cordi ſint Libera Jura;
Viribus infirmo tantus cur faſtus Ibero;
Unde potens Numeris, Germania ſe minor uſque,
Anglia vel toti poterit ſuccurrere Mundo:
An Tibris trepidet, Padus accedatne Garumnæ,
Bætis & ignavus ſtupeat quod Gallicus erret!
Non ſua mortali conceſſum condere Fata,
Nempe Deûm Rector, Cœli deridet ab Arce,
Qualia Nos ſentimus, inania ſomnia vitæ.
Diverſum à noſtro multùm, delatus in Orbem,
Et procul à Patria, cariſque Penatibus abſens,
SOMMERI alloquiis divulſus dulcibus, æquè
Mulcendis animis nati, natique regendis;
Cui res in melius licuit retuliſſe Britannas!
Tum placuere Dies, nunquam ceſſere moleſti,
Vellem & perpetuos! ſed demum munere preſſo
Tempora nec mea ſunt ultrà, neque ſuppetit hora!
Cui commiſſa foris Gentis Res Publica, tantùm
Ille aliis vivens, aliorum Commoda novit;
Non agit indè ſuas, ſuus eſt non ampliùs ille,

Sed

Digitized by Google

Sed ſolùm Populi partes, Dominive tuetur:
Confidat nulli ſapiens, metuatque futura,
Incumbens operi magno quin cuncta cavebit:
Ambiguam terret mentem nunc quælibet aura,
Atque leves venti, arcenteſque à littore puppes;
Gaudia quàmque diù, quàm ſæpe & noſtra morantur.
Pectore ſolicito pendens, & multa revolvens,
Anne iterum Gallus Taurino fervidus inſtet;
En iterum ad nihilum furiæ recidentque minaces!
Tu verò ne cede malis, Oh Victor Amede,
Maxima deſpectans, venturis parque ſecundis,
Aſpera perrumpas, olim te Regnâ manebunt!
Seu Batavos agitent rixæ, perplexaque juſſa,
Ignaruſque mali committat mortuus ipſos
Dilectus meritò Princeps, dum vita ſinebat;
Afflictis dudum, Patriæ Spes unica, rebus;
Sola ſalus Bello, ſola & fiducia Pacis:
Anglorumque ſimul noſtri qui Stator & Orbis:
Et vel adhuc nobiſque ſuis, hoſtique ſuperſtes;
Æternùm, GULIELME, tuis, venerabile Nomen!
Obſidium aut bis paſſa, intra annum, Barcino, probro
Non ſine capta priùs, neque nunc erepta furenti:
Cunctaque Terrarum votis complexus iniquis,
Credidit infelix, fraudi cùm Bætica ceſſit,
Unius Galli ſolem Ditione teneri,
Atque ſibi naſci famulum, famulumque reverti;

Digitized by Google

Maniolis, primo ſeu lumine, ſurgat Eois,
Fluctibus aut Cœlo emenſo, ſe condat Iberis.
Sol tamen ille ſuus jam tandem deficit ipſi!
Rhene, morâ quantum peccas, ut commoda turbas
Publica! ſic Atheſis fiet nunc meta Sabaudo
Heroi; quantum gemit Inſuber eſſe rebellis,
Et Mediolanum ſervari præda Philippo?
Eugenii verùm auxilia inter militat Æther,
Inque aciem ſuperi celeres ſocia agmina ducunt;
* Infenſos natum atque Patrem concordia jungit,
Conveniunt hilares, & amico lumine ſplendent;
Excepti ſuprà Hoſpitio, quo Fata Britannis
Currunt, & Phœbo Mundus renovatur ab Anglo:
Hic primùm radios Saturni ſtella benignos
Spargit, ſed quam dira Tibi Lodoice minantur?
Haud ultrà Auſoniæ Gallus premet arva Tyrannus;
Addua ſub tua jura fluent, & Mincius ingens,
Ingens atque à fonte ſuo Padus omnibus undis:
Sanguine ut hoſtili exſultant decreſcere ripas,
Lætanturque novo mergi ſic æquore campos?

Et

* *Conjunctio Saturni & Jovis. Menſe Maio* 1702, *in Ariete, Angliæ juxta Arabes aſcendente.*
Noſtradamus. Cen. 1 : *n.* 50.

Aries Jovem Cronumque monſtrabit ſimul:
Mutationes inde quot ſpecto, Deus!
Poſt ſæcla multa, tempus heu malum redit.
Quas, Celta, turbas quaſque, Itale, tunc ſenties?

Et jam tempus adeſt, cùm Xanthum, cùm Simoënta,
(Qua ſciſſi in partes miſcebant prælia Divi,
Heroeſque, Genus Divûm, pugnaque priores;)
Incelebrata quidem, neque carmine cognita Famæ
Nomina, Stura brevi vincent ac Duria rivi,
Magni & devenient Francorum cædibus Amnes!
Non tantùm Oceano, Terris ſed & imperat Anna,
Jam credo incipient hinc ſæcula currere magna,
Et ſperata dies, quâ nobis creditus Orbis.
Plena Deo Druidum quondam ſic turba canebat,
* Celtaque ſic, Cœli interpres, cui nota remotæ
Imperiique vices, & ſidera conſcia Fati!
Humani hæc Generis, ſervati & præmia recti!
Oh felix, Tuque Enſe potens, Tuque Artibus unà,
Anglia magna parens, Armorum atque Arbitra Pacis!
Datque fidem ſuperis, ſe Gallia faſſa minorem!
Europæ ſit parta quies, nil poſcimus Ipſi!
Cauta nimis Veneti ſeu Gens, otîque pudendi
Damna querens, pulchra pro libertate movebit
Agmina, & Eridanus ſocium decurret in æquor.
Hiſpanus Carolum jam ſpectat, læſaque jura;
Vatibus & unquam ſi præſcia corda futuri,
Eruet ille urbes Rhodani, gentemque ſuperbam,

Atque

* *Noſtradamus. Cent.* 11. *n.* 10.
In Anglia ſedes erit Magni Imperî,
Rerumque Domina ſæcla perſtabit tria!

Digitized by Google

Atque pari titulo, magni quoque nomine ovantem,
Viribus & Fama multùm ſuperabit Iberus!
At quaſi nulla forent, ſequitur ſua Sarmata Bella ;
Æqui non patiens, aliis modò, mox ſibi diſcors;
Incertuſque labans, & Regum præda duorum:
Orbe peragrato, quà & Ruſſus in arma vagatur,
Vindictamque Gothus ſpirans, ducenſque Triumphos,
Quîs Europa gemit, nolint ipſique Suëci
Civiles; aſt, Hunne ferox, compeſce furores,
Libertas tanti haud fuerit, Dominoque carere;
Gallica, non tua res, agitur certamine tanto,
Nudatoque, vides, inſultat Sequana Rheno;
Cur tibi communem differs, populiſque ſalutem?
Tene unquam cernam, Phœbi Themidiſque Sacerdos,
Oh vatum Dea Pax uſquam, rectique propago!
Undique dum Turbæ, rerum dum ſolvitur ordo,
Inſperata Deus nobis hæc otia fecit:
Rura beata nimis, quæ tantùm libera Marte ;
Illa quies ſæcli non eſt, ſed Principis una!
Si valeat COSMUS, ſomnos non tympana rumpent
Rauca meos, Arni pulchra dum & verſor in Urbe,
Quâ FILICAIA canit, Divûmque Hominumque voluptas,
Vocem & formavit Tyrrheni Heliconis ad undas:
Par ille antiquis, linquens longèque recentes;

Qui

Qui fortis Latii numeris, & dulcis Etruſcis,
Ac ſine rivali cunctis ſit norma canendi;
Nunc Cosmum cives, quid majus? ſeque regentem,
Ipſos quique potis ſanctos vel ſancta docere,
Et cui Muſa favet, Muſiſque favetur ab illo,
Secum ſuprà effert, cognatis reddit & Aſtris.
Seu ſacrum deſcribit iter, ventoſque morantes,
Adventu Domini gaudens, non increpat Ilva.
Ipſum ſeu Romæ ſiſtit, Romæque verendum;
Dumque hæret Populus defixus Principis ore,
Nec vacat illi alios veteres memorare Triumphos,
Nec colit ille novos ſacrato carmine Divos!
* Venatus reducemve tenent, quos Tuſcia plaudens
Exhibet, & populo gratos, & Principe dignos,
Dum ſumit pœnas, & meſſi ſubmovet hoſtem,
Oh quò non poſſit ſe ſumma extendere virtus!
Fœdere in aſſueto miſcetur ut utile dulci,
Grataque Muſarum nectuntur gaudia curis,
Attonitum fundit dum carmina triſte Tribunal?
Altus quò feror, & miranti terra recedit?
Quàm mihi me incautum nunc ſurripit, atque renitor
Fruſtra, quando omnes agitante caleſcimus illo?
Et penitùs deſueta, exſtinctaque flamma reſurgit;
Damnataſque Artes, ævi ſed & Orſa remenſus,
Quas Puer abjeci, repetit maturior ætas!

E Talia

* *Ode de Venatu Paſſerum.*

Talia non meritum Magalottus tractat amicum,
Unius inſedit pectus cui totus Apollo,
Et ſapere & fari magno conceſſit alumno,
Conſiliiſque ſimul Regum, ſtudiiſque præeſſe!
Quo vaga mens tendis, ſedem averſata priorem?
Tuque tui miſerere canentis, Tu pereuntis!

Digitized by Google

A D

MARLBURIUM DUCEM

copiarum Britannicarum ſociarumque, ſub auſpiciis

ANNÆ REGINÆ,

in Belgio Imperatorem.

EPIGRAMMA.

PErfidus ad Scaldim totus dum vincitur Hoſtis,
  Computat atque ægrè Belga Tropæa Ducis,
Tyrrhenam properare velim tunc lætus in Aulam,
  Victricis Patriæ nuncius ipſe meæ:
Audit, miraturque ingentia facta Britannûm;
  Talia, quæ vates non cecinere ſui.
Non opus Eloquio, dictorum aut Arte magiſtra;
  Debeat his palmas Græcia vana ſuas.
Nuper ita & tumidos implevit Gallia Faſtos;
  At quorum Lodoix nunc meminiſſe dolet!
Non Romana priùs ſic crevit, & Anglica Virtus;
  Haud verba, Heroës, ipſa ſed acta probant.

Digitized by Google

Digitized by Google

Inſcriptio in Libros DIONYSII Halicarnaſſenſis

AD

ANTONIUM MARIAM SALVINI.

In Obſequii. Et. Amicitiæ.

Teſtimonium.

Hæc. DIONYSII. HALICARNASSENSIS. Opera.

Oxonii. Edita.

Eloquentiæ. Fideique. Hiſtoricæ. Exemplum.

Antiquitatum. Romanarum. Monumenta.

Artis. inſuper. Criticæ.

Tentamina. an. Judicia.

Secum. ferentia.

ANTONIO. MARIÆ. SALVINO.

Literatura. Græca. Romana. Etruſca.

Omnigena.

Erudito. atque. Inſigni.

Philologo. Oratori. Vati.

HENRICUS. DE NOVA VILLA.

Florentia. Salvino. Muſis. Diſceſſurus.

At.

Pulchræ. Florentiæ. Boni. Salvini.

Et.

Doctæ. Cum Doctis. per Sexennium. Conſuetudinis.

In perpetuum. Memor.

Gratus. Mœrenſque.

Mittit.

MDCCX.

Digitized by Google

AD MAGNUM
DUCEM.

COSME, Pater Patriæ, Noſtris & amice Britannis,
Hæc, facilis, cultùs accipe ſigna mei:
Ubertas Livii non lactea cernitur uſquam,
Arguti ſenſus, Medicis aut Taciti:
Nuda, ſine Arte, legis Gentis Monumenta Britannæ,
Quaque Fides ſolùm ſimplicitaſque, nitent:
Non alio cerni, Martis velit Inſula, vultu,
Haud Opus aut aliter Scriptor & ipſe ſuum.

Quale facis Carmen! Muſis & Apolline dignum:
Quale mihi Carmen, medio de fonte Leporum,
Tuſcorum in Patriâ, puroque ſub æthere natum!

Tho. Rymer

Digitized by Google

AD ILLUSTRISSIMUM DOMINUM

L E G A T U M

N E VV T O N

O D E.

QUalis altricem Philomela dextram;
   Prætulit nido bene quam paterno,
  Luget amotam, tremit ægra pennis,
            Ore tremente;
Talis, imbelli citharà, ſub ipſo
   Muſa diſceſſu trepidans Amici,
   Dat modos incompoſitos, ſonoquè
            Languet in omni.
Haud ſemel mœſtas cecinit querelas,
   Haud ſemel vanas; fugiens, Etruſco
   Quas mari trades, mihi nec timebis,
            Certus eundi.
Ah! meæ te partem animæ, Britanni
   Dum fovent læti reducem, Latinis
   Nec moror charus, neque jam ſuperſum
            Integer hoſpes.

Al-

Digitized by Google

Alma quæ nutrix fuerat juventæ,
Sit meæ cuſtos utinam ſenectæ,
Præbeat ſortem melioris ævi,
Præbeat urnam.

AD AUCTOREM

EPIGRAMMA.

Alter Nevvtonus docuit, quid Corpora poſſint.
Aſt animi vires qui docet, alter adeſt.

Gul. Burnet.

Digitized by Google

PER LA PARTENZA DALLA CORTE DI TOSCANA

Dell' Illuſtriſſimo Sig.

ARRIGO NEVVTON

Inviato Straordinario della Maeſtà della Regina
d' Inghilterra alla Suddetta Corte.

SONETTO.

SOvra il Toſco Parnaſo io vidi un giorno
Turbarſi il Cielo, e non più Apollo in feſta,
E gir le muſe in ſchiera atra, e funeſta
A far tra 'l duolo, e tra i ſoſpir ſoggiorno.
L' orecchie io porſi sbigottito intorno,
Ove più folta era la gente, e meſta,
Quando il nome d'Arrigo in quella, e in queſta
Parte ſonò, ma non di gioja adorno:
E voce udj, che ancor ſi lagna, e grida:
Oime! che a noi l' eſtrema Anglia il dimanda,
Prima di ſuo valor nutrice, e fida.
Ed ecco innanzi ſera, in ogni banda
Notte ſi feo, e al Ciel n' andar le ſtrida:
Ahi troppo acerba notte, e memoranda!

Di Salvino Salvini
Conſolo dell' Accademia Fiorentina.

Digitized by Google

Illuſtriſſimo Domino, Viroque Eruditiſſimo

HENRICO NEVVTON

VINCENTIUS DE AMBRA.

HÆC Tibi non vanam præſtantia verba ſalutem
 Fert è Feſuleis Litera miſſa jugis.
Alloquium ſterilis, Vir maxime, perlege Muſæ,
 Quam tuus audacem nunc jubet eſſe favor.
Scilicet in patrias quando rediturus es oras,
 Cogitur obſequio Te comitante ſequi:
Teſtarique Tibi, mea quantus lancinat angor
 Pectora, diſceſſu ſaucia facta tuo.
A Te, crede mihi, nullo ſpectanda decore,
 Hactenus erubuit noſtra Camœna legi.
Barbariem Latio trepidans miſcere lepori,
 Fundere Romanas ſi voluiſſet opes;
Cenſuræ ſubtile tuæ metuebat acumen,
 Quo caſtigatus judice ſermo fluit.
Victus amore timor nunc eſt. Clementia (finge)
 Securam veniæ non ſinat eſſe tua.
Docta tamen malit minùs, atque diſerta videri,
 Quàm gratam officii non retuliſſe vicem.
Certè inſperato properat per devia greſſu,
 Atque ſuis majus viribus urget opus.

Nem-

Nempe reluctanti mirum eſt quòd carmina venà
Congerat hæc rudibus qualiacunque notis.
Nam licet haud nobis ſeceſſus & otia deſint,
Sit Vatum quamvis ingenioſus Amor;
Sed mihi nullus agit præcordia languida fervor,
Sed venæ fluxus, ſed vigor omnis abeſt.
Tempus erat, quando calidæ mihi flore juventæ
Mulcebat doctam Caſtalis unda ſitim.
Tempus erat, Latios licuit cum tangere nervos,
Et caſtigatam ſollicitare chelym.
Illa (fatebor enim) nuſquam revocabilis ætas,
Viſa eſt facundis me annumerare viris.
Quippe aderant faciles mihi tunc in Carmina Muſæ,
Præſentem Phœbus ſufficiebat opem.
Si grandi Heroas libuiſſet tollere verſu,
Celſa aderat cœptis Calliopea meis.
Malueram Aeſchyleo componere verba cothurno?
Illico Melpomene dante Tragœdus eram.
Malueram tenero modulari Phyllida plectro?
Obtulit argutas blanda Thalia fides.
Arriſit Latio quidquid perſtringere verſu,
Fertilis in carmen Muſa operoſa fuit.
Omnia ſed fugiens, animum quoque ſurripit ætas,
Et ſua deſtituit viſque vigorque ſenes.
Ut torpent reſides mihi nunc in Carmina vires!
Ut venæ fluxus, qui fuit ante, riget!

Hei

Hei mihi ! Dedidici ſua penè vocabula rerum,
Certaque verborum me propè ſenſa latent.
Obluctans calamum tractat manus, atque latinè
Scribere nunc aliquid res mihi viſa nova eſt.
Sic, qui plena piger ſtetit ad Præſepia, tardus
Pulvere in Iſthmiaco, nec benè currit equus.
Sic, quod non tractas, eſtur rubigine ferrum.
Sic ſterilis torpet, ni renovatur, ager.
Sic reſidis languet vis pigra, Henrice, Camœnæ;
Ac deſueta ſemel ſegnis ad Arma venit.
Indiget auxilio virtus virtutis, & uſque
Ars, ut ſtare queat, poſtulat artis opem.
Illa vel illa diu jubeo ne ceſſet: agendo
Utraque vim duret, perficiatque ſuam.
Delentur, quæ non urges, exordia: rarò
Quæ ſubeunt humeri pondera, ferre negant.
Cura probat pulchros tantùm repetita labores:
Ipſe fides hujus maxima vocis ero.
Scilicet incaſſum, vir docte, Poeta ſalutor,
Aonium raró permeditatus opus.
Quæ mens tractavit diuturno ſedula niſu,
Iſta vel invito noxque, dieſque refert.
Hunc, Henrice, tibi tentaram ludere verſum.
Pro verſu nobis ſcripta Matheſis erat.
Occurrunt noſtræ dilecta vocabula linguæ,
Puncta, Superficies, Circulus, atque Quadrans:
Rhom-

Rhomboides, Coni, Quadrangula, ſphæra, Cylindri,
Et quæ prætereà verba Matheſis habet.
Hæc animum ſcalpunt nobis, penetrantque medullas
Tempora nam Studii longa tulere mei.
Nomina prætereà Muſis inimica miniſtrat
Exoſa aonium Philoſophia melos.
Hæc me cunctarum primordia condita rerum,
Et cœli mores, ingeniumque docet.
Mirari æterni juvat immortale Magiſtri,
Naturæq; ingens omniparentis opus.
Me rigidum, fateor, faciunt Studia iſta, tuoque
Iſtius eſſe reus criminis ore feror.
Semper uti flueret mihi Carminis impetus idem,
Nec querulus vena deficiente forem;
Debueram aonias inviſere ſæpius oras,
Et non adverſas excoluiſſe Deas.
Quidquid id eſt, rigor ille placet, placiturus & error
Hic mihi, vel graviùs ſi nocuiſſet, erat.
Aſt odit triſtem ſcribendi oblita laborem,
At læſo repit clauda Camœna pede.
Culpa mea eſt, fateor: noſtræ at ſuccurrere culpæ
Ingenita ſenibus garrulitate juvat.
Quas deſueta mihi non dat facundia vires,
Quos mihi non præſtat languida Muſa modos;
Hos, Henrice, mihi verboſa Senecta miniſtrat.
Hæc me facundum, qua licet arte, facit.
Hinc

Hinc pugnare loquax mecum ſi forte videbor;
Hoc ſecum bellum garrula Muſa gerit.
Illo tu tantùm mea carmina perlege vultu,
Subdere Amicorum quo tibi corda ſoles.
Inſpice in his animi certum te pignus amantis,
Cordis in his noſtri candida ſigna lege.
Mella Tibullæi ne quære leporis in illis,
Neſcius ætatis ne videare meæ.
Carmen erit, doctæ malè quod reſpondeat Arti,
Quod tibi in aure ſonet non bene, carmen erit.
Lucter at ut cultum nequicquam ducere verſum,
Difficilique via Muſa ſenilis eat;
Illa tamen, patrio quando te reddere cælo,
Nataleſque paras rurſus adire plagas,
Vult longam geminare tibi, Vir docte, ſalutem,
Et dixiſſe ſuum, qua valet arte, Vale,
Eſt ſiluiſſe nefas te diſcedente. Silebo
Uuns ego, quando cętera turba dolet?
Non ego,crede mihi,modò juſtum Henrice,dolorem,
Vel ſi fote velim, diſſimulare queam.
Diſſimulem, mihi partem animæ de pectore tecum
Si, in Patriam reditum dum meditare,rapis?
At donec licuit præſentes cernere vultus,
Et gravibus verbis, alloquioque frui;
Jacturam noſtri, furtum vel amabile cordis,
Callidus arte ſua diſſimulavit Amor.

Outi-

O utinam, Vir docte, minùs mihi cognitus eſſes,
Nec tanto nobis junctus amore fores!
Hi me non feriant, te diſcendente, dolores.
Nam dolet, heu! tandem diſſociandus amor.
Nulla ergo eſſe queat nobis diuturna voluptas,
Iraſci votis cogor & ipſe meis?
Crede mihi, notus dum ſis, adamere neceſſe eſt.
Atque tua cunctis nobilitate pates.
Nempe tibi Phœbus, ſua Phœbus carmina donat,
Quæ Venus ipſa legat, quæque Minerva probet.
Suſpicit hæc quiſquis, Parnaſſi ad culmina anhelat,
Pieridumque ſacris gaudet adeſſe choris.
Inde ſuos inter te Flora cooptat Alumnos,
Etruſci reſidet quos penes oris honos.
Tu partem impoſiti tandem feliciter imples
Muneris, atque Aulam ſuſpiciendus adis.
Dirigit uſque tuos ſapiens Prudentia greſſus,
Conſilium uſque tibi reſque, locuſque ferunt.
Inde tibi laudum ſeges inclyta naſcitur, inde
Eſt tua Principibus vita probata Viris.
Principibus placuiſſe Viris non ultima laus eſt,
Hac, Henrice, tuus laude ſuperbit honor.
Unus (finge) probet Thuſca te Coſmus in Aula,
Proh tua ſub quanto Judice facta probas?
Te virtus, mihi crede, facit matura Catonem:
A te durities una Catonis abeſt.

Novi

Novi ego, qui longo factus tibi proximus uſu,
Ingenium didici quàm tibi mite foret.
Nos Fora viderunt pariter, videre Lycea;
Unica nos vexit ſæpe quadriga duos.
Viſa mihi quoties tecum illa vel illa loquenti
Ocyor aſſueto præteriiſſe dies.
Seria multa mihi ſuetus narrare, dediſti
Jucundis mecum tempora multa jocis.
Hauſimus & pleno Cocolate tumentia ſæpe
Vaſa, queant gelidi queis caluiſſe ſenes.
Viſere quin etiam non dedignatus agreſtem,
Feſuleo ſurgit quæ mihi rure, Domum,
Inſolita noſtros impleſti luce receſſus,
Qui Dominum norant condere pene ſuum.
Proripis iſta mihi ſed tecum gaudia, quando,
Henrice, in Patriam, non rediturus, abis.
Regia Juſſa aliis onerant tua pectora curis,
Te Titulis augent Regia Juſſa novis.
Majores reduci tibi præparat Anglia Faſces:
Sunt ea virtuti, debita dona tuæ.
Jam tibi Londinum plaudet, Populique per urbem
Monſtratus digito prætereuntis eris.
Mox ego ſed viduam ſine te, Vir docte, ſenectam,
Et ſteriles ducam me minor ipſe dies.
Sculpta mihi gemina nitet ærea lamina parte.
Iſta tuæ nobis dona tulere manus.

Au-

Digitized by Google